

Jaarrekening

Balans per 31 december 2019 (voor winstbestemming)

In miljoenen

	31 december 2019	31 december 2018
	EUR	EUR
Activa		
1 Goud en goudvorderingen	26.664	22.073
2 Vorderingen op niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta	12.029	11.270
2.1 Vorderingen op het Internationaal Monetair Fonds (IMF)	8.256	7.588
2.2 Tegoeden bij banken en beleggingen in waardepapieren, externe leningen en overige externe activa	3.773	3.682
3 Vorderingen op ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta	731	1.354
4 Vorderingen op niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro	970	2.008
5 Kredietverlening aan kredietinstellingen in het eurogebied in verband met monetaire beleidsoperaties, luidende in euro	26.791	27.742
5.1 Basisherfinancieringstransacties	0	0
5.2 Langerlopende herfinancieringstransacties	26.651	27.742
5.3 'Fine-tuning'-transacties met wederinkoop	0	0
5.4 Structurele transacties met wederinkoop	0	0
5.5 Marginale beleningsfaciliteit	140	0
5.6 Kredieten uit hoofde van margestortingen	0	0
6 Overige vorderingen op kredietinstellingen in het eurogebied, luidende in euro	2	885
7 Waardepapieren uitgegeven door ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro	120.165	128.008
7.1 Voor doeleinden van monetair beleid aangehouden waardepapieren	116.125	119.304
7.2 Overige waardepapieren	4.040	8.704
8 Vorderingen binnen het Eurosysteem	109.038	149.161
8.1 Deelneming in de ECB	540	482
8.2 Vorderingen uit hoofde van overdracht van externe reserves aan de ECB	2.357	2.320
8.3 Vorderingen ingevolge de uitgifte van ECB-schuldbewijzen	0	0
8.4 Netto vorderingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem	59.872	54.191
8.5 Overige vorderingen binnen het Eurosysteem (netto)	46.269	92.168
9 Overige activa	4.697	4.516
9.1 Munten uit het eurogebied	0	0
9.2 Materiële en immateriële vaste activa	151	177
9.3 Overige financiële activa	2.922	2.494
9.4 Herwaarderingsverschillen op off-balance sheet-instrumenten	0	0
9.5 Overlopende activa	1.614	1.788
9.6 Diversen	10	57
Totaal activa	301.087	347.017

Amsterdam, 25 maart 2020

De directie van De Nederlandsche Bank N.V.

Klaas Knot, *president*

Else Bos

Frank Elderson

Job Swank¹

Nicole Stolk

Olaf Sleijpen

¹ Vanwege langdurige ziekte heeft directeur Job Swank de jaarrekening niet ondertekend.

		31 december 2019	31 december 2018
		EUR	EUR
Passiva			
1	Bankbiljetten in omloop	69.491	64.419
2	Verplichtingen aan kredietinstellingen van het eurogebied in verband met monetaire beleidsoperaties, luidende in euro	139.756	178.101
120 2.1	Rekeningen-courant (met inbegrip van reserveverplichtingen)	131.213	162.308
2.2	Depositofaciliteit	8.543	15.793
2.3	Termijndeposito's	0	0
2.4	'Fine-tuning'-transacties met wederinkoop	0	0
2.5	Deposito's uit hoofde van margestortingen	0	0
3	Overige verplichtingen aan kredietinstellingen in het eurogebied, luidende in euro	0	824
4	Verplichtingen aan overige ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro	5.317	2.944
4.1	Overheid	3.290	2.193
4.2	Overige verplichtingen	2.027	751
5	Verplichtingen aan niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro	41.922	62.221
6	Verplichtingen aan ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta	0	0
7	Verplichtingen aan niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta	161	0
8	Tegenwaarde van toegewezen bijzondere trekkingsrechten in het IMF	5.968	5.878
9	Verplichtingen binnen het Eurosysteem	0	0
9.1	Verplichtingen ingevolge de uitgifte van ECB-schuldbewijzen	0	0
9.2	Overige verplichtingen binnen het Eurosysteem (netto)	0	0
10	Overige verplichtingen	882	764
10.1	Herwaarderingsverschillen op off-balance sheet-instrumenten	304	284
10.2	Overlopende passiva	363	277
10.3	Diversen	215	203
11	Voorzieningen	1.834	2.017
12	Herwaarderingsrekeningen	26.636	21.726
13	Kapitaal en reserves	7.944	7.935
13.1	Geplaatst kapitaal	500	500
13.2	Algemene reserve	7.430	7.415
13.3	Wettelijke reserve	14	20
14	Winst over het boekjaar	1.176	188
Totaal passiva		301.087	347.017

Amsterdam, 25 maart 2020

Vastgesteld door de raad van commissarissen van De Nederlandsche Bank N.V.

Wim Kuijken, *voorzitter*Margot Scheltema, *vicevoorzitter*

Feike Sijbesma

Kees Goudswaard

Annemieke Nijhof

Marry de Gaay Fortman

Roger Dassen

Winst- en verliesrekening over 2019

In miljoenen

	2019	2018	
	EUR	EUR	
1 Rentebaten	1.493	1.630	
2 Rentelasten	-331	-263	
Netto rentebaten	1.162	1.367	
3 Gerealiseerde winsten/verliezen uit financiële transacties	211	-1	121
4 Afwaardering op lagere marktwaarde	-3	-42	
5 Overdracht naar/uit voorziening voor financiële risico's	177	-491	
Netto baten uit financiële transacties en afwaarderingen	385	-534	
6 Provisiebaten	13	11	
7 Provisielasten	-9	-9	
Netto baten uit provisies	4	2	
8 Inkomsten uit gewone aandelen en deelnemingen	112	93	
9 Netto resultaat van herverdeling monetair inkomen	-241	-509	
10 Overige baten	187	178	
Totaal netto baten	1.609	597	
11 Personeelskosten	-227	-230	
12 Andere beheerskosten	-134	-114	
13 Afschrijving op (im)materiële vaste activa	-60	-47	
14 Productiekosten bankbiljetten	-11	-19	
15 Overige kosten	-1	0	
16 Geactiveerde kosten software	0	1	
17 Vennootschapsbelasting	0	0	
Winst over het boekjaar	1.176	188	

Amsterdam, 25 maart 2020

De directie van De Nederlandsche Bank N.V.

Klaas Knot, *president*

Else Bos

Frank Elderson

Job Swank²

Nicole Stolk

Olaf Sleijpen

Amsterdam, 25 maart 2020

Vastgesteld door de raad van commissarissen van De Nederlandsche Bank N.V.

Wim Kuijken, *voorzitter*

Margot Scheltema, *vicevoorzitter*

Feike Sijbesma

Kees Goudswaard

Annemieke Nijhof

Marry de Gaay Fortman

Roger Dassen

² Vanwege langdurige ziekte heeft directeur Job Swank de jaarrekening niet ondertekend.

Toelichting op de balans per 31 december 2019 en de winst- en verliesrekening over 2019

122 1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening wordt opgesteld volgens de voor de Europese Centrale Bank (ECB) en het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB) geldende modellen en grondslagen voor waardering en resultaatbepaling (hierna genoemd de ESCB-grondslagen) en de geharmoniseerde toelichting op de balans en winst- en verliesrekening. Dit is mogelijk conform de bepalingen in artikel 17 van de Bankwet (1998). Indien artikel 17 van de Bankwet geen vrijstelling verleent of indien de ESCB-grondslagen of geharmoniseerde toelichting het onderwerp niet omvatten, wordt de jaarrekening opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek. Daarnaast wordt de toelichting over de beloningen opgesteld in lijn met de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (hierna 'WNT').

De ESCB-grondslagen zijn op hoofdlijnen in overeenstemming met de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor externe verslaggeving. Anders dan volgens Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek:

- a. worden ongerealiseerde resultaten op herwaardeerbare activa en passiva verwerkt zoals onder 'Waardepapieren niet aangehouden voor monetaire beleidsdoeleinden en beleggingsfondsen' is aangegeven;
- b. wordt een ander balansmodel gehanteerd dan opgenomen in het Besluit modellen jaarrekening;
- c. wordt er geen kasstroomoverzicht opgenomen;
- d. kan er een voorziening voor financiële risico's getroffen worden;
- e. worden vaste afschrijvingstermijnen gehanteerd voor materiële en immateriële vaste activa.

Met uitzondering van de versnelde afschrijvingen van materiële vaste activa³ en de pensioen-voorziening⁴ volgen de waardering en resultaatbepaling van alle individuele posten in de balans en winst- en verliesrekening de ESCB-grondslagen. Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek komt voornamelijk tot uitdrukking in de algemene grondslagen en in de volgende toelichtingen op de balans en de winst- en verliesrekening:

- a. kapitaal en reserves
- b. deelnemingen
- c. gebeurtenissen na balansdatum
- d. niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen
- e. herwaarderingsrekeningen
- f. gerealiseerde winsten/verliezen uit financiële transacties
- g. aantal werknemers
- h. honorarium van de externe accountant

³ Zie pagina 126 en 147 voor verdere toelichting over de versnelde afschrijvingen.

⁴ Zie pagina 128 en 156 voor toelichting over de pensioenvoorziening van DNB.

i. beloningen (ook op basis van de WNT)

Vergelijking met voorgaand jaar

Ten opzichte van voorgaand jaar zijn er enkele aanpassingen gedaan in de ESCB-grondslagen.⁵ De belangrijkste aanpassingen zijn:

- Investeringsfondsen in verhandelbare beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen marktwaarde (net asset value). Waardering vindt plaats op netto basis en niet op de onderliggende activa, op voorwaarde dat deze aan de volgende criteria voldoen:
 - a. Ze worden slechts aangehouden voor beleggingsdoeleinden en DNB heeft geen invloed op dagelijkse koop- en verkoopbeslissingen.
 - b. De beleggingsstrategie en het mandaat van het fonds is vooraf vastgesteld. Alle voorwaarden hiervoor zijn contractueel vastgelegd.
 - c. De prestaties van de beleggingen worden als één belegging geëvalueerd in lijn met de beleggingsstrategie van het fonds.
 - d. Het fonds is, ongeacht zijn rechtsvorm, een afzonderlijke entiteit en wordt onafhankelijk beheerd. Dit geldt ook voor de dagelijkse beleggingsbeslissingen.
- De reikwijdte van de voorziening voor algemene risico's is uitgebreid naar alle financiële risico's. Voorheen was de reikwijdte nog beperkt tot wisselkoers-, rente-, krediet- en goudprijsrisico's. Met alle financiële risico's wordt hier bedoeld: markt-, liquiditeit- en kredietrisico's. DNB heeft de voorziening gevormd voor dezelfde risico's als voorgaand jaar en de naam van de voorziening gewijzigd van voorziening voor krediet- en renterisico's in voorziening voor financiële risico's.

Bovengenoemde aanpassingen hebben niet geleid tot aanpassingen in de vergelijkende cijfers.

Waardepapieren aangehouden voor monetaire beleidsdoeleinden

Waardepapieren aangehouden voor monetaire beleidsdoeleinden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, rekening houdend met een eventuele bijzondere waardevermindering. Zie voor verdere toelichting de specificatie bij balanspost 7.1 'Voor doeleinden van monetair beleid aangehouden waardepapieren' op pagina 139.

Waardepapieren niet aangehouden voor monetaire beleidsdoeleinden en beleggingsfondsen

De waardering van verhandelbare waardepapieren voor andere dan monetaire beleidsdoeleinden vindt plaats tegen de middenkoersen⁶ op de voorlaatste handelsdag. Waardepapieren met daarin besloten opties worden niet gesplitst voor waarderingsdoeleinden.

⁵ Zie aanpassing ECB/2019/34 van 28 november 2019, die op 31 december 2019 in werking is getreden.

⁶ ESCB-grondslagen definiëren middenkoersen als het gemiddelde van bied- en laatkoersen.

- 124 Investerings in verhandelbare beleggingsfondsen en portefeuilles die extern worden beheerd en strikt een index repliceren, worden gewaardeerd tegen marktwaarde (net asset value). Waardering vindt plaats op netto basis en niet op de onderliggende activa, op voorwaarde dat ze aan vooraf bepaalde criteria voldoen. Deze criteria hebben voornamelijk betrekking op de invloed die DNB kan uitoefenen op de dagelijkse gang van zaken van het fonds, de rechtsvorm van het fonds en de wijze waarop de prestaties worden beoordeeld. Herwaarderingsresultaten van verschillende beleggingsfondsen worden niet gesaldeerd.

Voor wat betreft de waardepapieren worden herwaarderings uit hoofde van prijsverschillen per fondscodex⁷ bepaald. Herwaarderings als gevolg van valutakoersverschillen worden bepaald per valutaportefeuille en daarbinnen per valuta-soort. Positieve ongerealiseerde herwaarderings worden ten gunste van de post 'Herwaarderingsrekeningen' gebracht. Negatieve ongerealiseerde herwaarderings worden ten laste van de post 'Herwaarderingsrekeningen' gebracht voor zover het saldo van de desbetreffende herwaarderingsrekening positief is. Een eventueel tekort wordt ultimo boekjaar ten laste van het resultaat gebracht. Negatieve verschillen uit hoofde van prijsherwaarderings op een fondscodex worden niet gecompenseerd met positieve prijsherwaarderings op een andere fondscodex of met positieve valutakoersverschillen. Negatieve verschillen uit hoofde van valutakoersherwaarderings van een valuta worden niet gecompenseerd met positieve valutakoersverschillen op een andere valuta of positieve prijsverschillen. Voor het goud en de goudvorderings wordt geen onderscheid gemaakt tussen prijs- en valutakoersverschil.

Goud en goudvorderings

Goud en goudvorderings worden gewaardeerd tegen ECB-marktkoers aan het einde van het boekjaar.

Omrekening van vreemde valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro (EUR), de functionele- en presentatievaluta van DNB. De in de balans opgenomen alsmede de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtings luidende in vreemde valuta worden omgerekend naar euro tegen de ECB-marktkoers aan het einde van het boekjaar. De baten en lasten luidend in vreemde valuta worden omgerekend tegen de op de datum van afwikkeling geldende ECB-marktkoers.

(Reverse) repotransacties

Repotransacties bestaan uit een contante verkoop van waardepapieren met een in dekking door middel van een termijn aankoop van dezelfde waardepapieren. De ontvangen geldmiddelen worden in de balans verantwoord als een deposito. Op grond van de termijn aankoop blijven de waardepapieren onder de activa verantwoord; derhalve wordt in de balans de tegenwaarde van de termijn aankoop onder de verplichtings opgenomen.

⁷ ESCB-grondslagen definiëren fondscodex als hetzelfde internationaal effectenidentificatienummer/type.

Tegenovergestelde repotransacties (reverse repo's) worden beschouwd als een verstrekte lening. Het als zekerheid ontvangen waardepapier wordt niet in de balans opgenomen en heeft daarmee geen invloed op de balanspositie van de betreffende portefeuilles.

Overige financiële instrumenten

Onder de overige financiële instrumenten worden begrepen valutaforwards, valutaswaps, renteswaps en futures. De valutaforwards en valutaswaps worden bij aanvang gewaardeerd tegen de contante koers, waarbij het verschil tussen de contante koers en de termijankoers op basis van amortisatie ten gunste of ten laste van het resultaat wordt gebracht. Hiermee ontwikkelt de waardering zich gedurende de looptijd naar de termijankoers. Renteswaps worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Futures worden op dagelijkse basis afgerekend. Valutaposities worden meegenomen in de totale valutaherwaardering en volgen de herwaarderingsregels zoals deze onder 'Waardepapieren niet aangehouden voor monetaire beleidsdoeleinden en beleggingsfondsen' zijn opgenomen.

Posities binnen het ESCB en binnen het Eurosysteem

De posities binnen het ESCB komen voort uit grensoverschrijdende betalingen binnen de EU die door de centrale banken in euro worden afgewikkeld. Dergelijke transacties worden voor het grootste deel geïnitieerd door private instellingen. Zij worden voornamelijk afgewikkeld binnen TARGET2⁸ en leiden tot bilaterale saldi in de TARGET2-rekeningen van de centrale banken in de EU. Deze bilaterale saldi worden op dagelijkse basis gesaldeerd en vervolgens toegewezen aan de ECB, waardoor elke nationale centrale bank (NCB) één netto bilaterale positie tegenover de ECB overhoudt. De positie van DNB tegenover de ECB die voortvloeit uit TARGET2-transacties, evenals andere posities binnen het ESCB luidende in euro (zoals tussentijdse winstuitkeringen door de ECB aan de NCB's en inkomsten uit hoofde van monetair inkomen), worden gepresenteerd op de balans van de NCB als een netto activa- of passivapost en opgenomen onder 'Overige vorderingen/verplichtingen binnen het Eurosysteem (netto)'. De posities binnen het ESCB ten opzichte van NCB's buiten het eurogebied die niet voortvloeien uit TARGET2-transacties worden gepresenteerd onder 'Vorderingen/verplichtingen op niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro'.

Intra-Eurosysteem posities uit hoofde van DNB's deelneming in de ECB worden gerapporteerd in 'Deelneming in de ECB'. Deze balanspost bevat (i) het aandeel van DNB in het volgestorte kapitaal van de ECB en (ii) stortingen als gevolg van toenames van het aandeel van DNB in het geaccumuleerde netto vermogen⁹ van de ECB door voorgaande wijzigingen in de kapitaalsleutel.

⁸ Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system 2.
⁹ Netto vermogen betekent het totaal aan ECB reserves, herwaarderingsrekeningen en voorzieningen gelijk aan reserves, minus verliesverrekening van voorgaande perioden. In het geval dat de Eurosysteem kapitaalsleutel gedurende het jaar wijzigt bevat het netto vermogen ook het ECB nettoresultaat tot en met datum aanpassing.

- 126 Intra-Eurosysteem posities uit hoofde van de overdracht van vreemde valuta aan de ECB door de NCB's die tot het Eurosysteem zijn toegetreden, worden gerapporteerd onder 'Vorderingen uit hoofde van overdracht van externe reserves aan de ECB'.

De posities binnen het ESCB die voortvloeien uit de verdeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem worden verantwoord als een netto activa- of passivapost onder 'Netto vorderingen/verplichtingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem' (zie hierna 'Bankbiljetten in omloop').

Deelnemingen

Deelnemingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met eventuele bijzondere waardeverminderingen. De baten uit deelnemingen zijn verwerkt in de winst- en verliesrekening onder 'Inkomsten uit gewone aandelen en deelnemingen'.

Voor de deelneming in de ECB wordt verwezen naar de grondslag 'Posities binnen het ESCB en binnen het Eurosysteem'.

Materiële en immateriële vaste activa

De (im)materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen. Voor de investeringen in immateriële activa zijn naast de verkrijgingsprijs en de aan deze activa gerelateerde kosten van externe adviseurs tevens de aan deze activa bestede interne uren geactiveerd. Voor zelf ontwikkelde software opgenomen onder de immateriële vaste activa is een wettelijke reserve gevormd. De afschrijving is bepaald volgens de lineaire methode. De standaard afschrijvings-termijn van gebouwen en verbouwingen is 25 jaar, die van inventarissen, installaties en meubelen 10 jaar en van computer hardware, software, auto's en immateriële activa 4 jaar. Indien een kortere gebruiksduur aannemelijk is, wordt er versneld afgeschreven. Op grond wordt niet afgeschreven. Buiten gebruik gestelde materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere verwachte opbrengstwaarde.

Overige activa (exclusief (im)materiële vaste activa) en overlopende passiva

De 'Overige activa' (exclusief (im)materiële vaste activa) en 'Overlopende passiva' worden opgenomen tegen verkrijgingsprijs of nominale waarde, rekening houdend met een eventuele bijzondere waardevermindering. Transacties in 'Overige activa' en 'Overlopende passiva' worden verantwoord op het moment waarop deze zijn afgewikkeld met uitzondering van deviezentransacties en daarmee verband houdende overlopende posten die worden verantwoord op de dag van afsluiting (conform de economische benadering).

Bankbiljetten in omloop

De ECB en de NCB's uit het eurogebied, die tezamen het Eurosysteem vormen, geven eurobankbiljetten uit.¹⁰ De toekenning aan de centrale banken van het Eurosysteem van het aandeel in de totale waarde van de eurobankbiljetten in omloop geschiedt op de laatste werkdag van elke maand op basis van de bankbiljettenverdeelsleutel.¹¹

Aan de ECB is een aandeel van 8% van de totale waarde van de eurobankbiljetten in omloop toegekend, terwijl de resterende 92% wordt toegekend aan de NCB's naar rato van hun Eurosysteem-kapitaalsleutel. De waarde van het aandeel van de aan elke NCB toegekende bankbiljetten is aan de passiefzijde van de balans verantwoord onder 'Bankbiljetten in omloop'. Het verschil tussen de waarde van de per NCB volgens de bankbiljettenverdeelsleutel toegekende eurobankbiljetten en de waarde van de eurobankbiljetten die de betreffende NCB feitelijk in omloop brengt, leidt tot posities binnen het Eurosysteem. Deze vorderingen of verplichtingen worden verantwoord onder de post 'Netto vorderingen/verplichtingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem'.

Vanaf het jaar van de kasovergang¹² inclusief de vijf daaropvolgende jaren worden de posities binnen het Eurosysteem die voortvloeien uit de verdeling van eurobankbiljetten aangepast om te voorkomen dat de relatieve inkomensposities van de NCB's substantieel wijzigen ten opzichte van de voorgaande jaren. De aanpassing vindt plaats door het verschil te nemen tussen enerzijds de gemiddelde waarde van de door elke NCB in omloop gebrachte bankbiljetten in de referentieperiode¹³ en anderzijds de gemiddelde waarde van de bankbiljetten die gedurende die periode volgens de Eurosysteem-kapitaalsleutel aan elk van hen zou zijn toegekend. Deze aanpassing wordt jaarlijks gereduceerd tot de eerste dag van het zesde jaar na het jaar van de kasovergang. Vanaf dat moment wordt het inkomen ter zake van de bankbiljetten volledig toegedeeld aan de NCB's naar rato van hun volgestorte deel in het kapitaal van de ECB. Dit jaar zijn er aanpassingen voortgevloeid door de toetreding van de Latvijas Banka in 2014 en de Lietuvos bankas in 2015. Voor de Latvijas Banka eindigt deze periode op 31 december 2019 en voor de Lietuvos bankas op 31 december 2020.

De rentebaten en -lasten op deze posities worden verantwoord in de winst- en verliesrekening.¹⁴

¹⁰ Besluit van de ECB van 13 december 2010 betreffende de uitgifte van eurobankbiljetten (herschikking) (ECB/2010/29) PB L 35 van 9.2.2011, blz. 26.

¹¹ De bankbiljettenverdeelsleutel is gebaseerd op het aandeel van de ECB in de totale uitgifte van eurobankbiljetten en het aandeel van de aan het Eurosysteem deelnemende NCB's in het resterende deel van die totale uitgifte naar rato van hun bijdragen in het geplaatste kapitaal van de ECB.

¹² Het jaar van de kasovergang heeft betrekking op het jaar dat de eurobankbiljetten zijn geïntroduceerd als wettig betaalmiddel in de desbetreffende lidstaat.

¹³ De referentieperiode betreft de 24-maands periode die start 30 maanden voor de dag waarop eurobankbiljetten een wettig betaalmiddel worden in de desbetreffende lidstaat.

¹⁴ Besluit van de ECB van 3 november 2016 inzake de toedeling van monetaire inkomsten van NCB's van lidstaten die de euro als munt hebben (herschikking) (ECB/2016/36) PB L 347 van 20.12.2016, blz. 26-36.

128 Voorziening voor financiële risico's

Op grond van artikel 8 van de voor de ECB en het ESCB geldende grondslagen voor waardering en resultaatbepaling kan er een voorziening voor financiële risico's worden getroffen. DNB vormt een voorziening voor financiële risico's voor tijdelijke en volatiele risico's waarvan de omvang op basis van een met redenen omklede raming is bepaald.¹⁵ De huidige voorziening voor financiële risico's is gevormd voor risico's op het asset purchase programme (APP¹⁶), dat is opgebouwd uit kredietrisico op de monetaire aankopen, exclusief blootstellingen aan de Nederlandse overheid, en het renterisico.

Pensioen- en andere inactiviteitsregelingen

De pensioenaanspraken van medewerkers en voormalige medewerkers van DNB en andere daartoe gerechtigden zijn ondergebracht in de Stichting Pensioenfonds van De Nederlandsche Bank N.V. (Pensioenfonds DNB). DNB heeft zich door middel van een overeenkomst verplicht om, met inachtneming van de daartoe overeengekomen voorwaarden, aan het Pensioenfonds DNB de gelden te voldoen die strekken tot verzekering van de pensioenen overeenkomstig de pensioenreglementen van het Pensioenfonds DNB. In de overeenkomst is de financiële opzet nader uitgewerkt in een premie-, toeslag-, en risicobudgetstaffel; in het streefvermogen is tevens rekening gehouden met de indexeringsambitie. De hoogte van de door DNB verschuldigde bedragen en in de jaarrekening opgenomen verplichtingen ter zake van andere inactiviteitsregelingen zijn berekend op actuariële grondslagen.

Overige balansposten

De waardering van de overige balansposten vindt plaats tegen nominale waarde, rekening houdend met eventuele bijzondere waardevermindering.

Winstuitkering door de ECB

De winst van de ECB wordt, na vaststelling door de Raad van Bestuur van de ECB, naar rato van de Eurostelsysteem-kapitaalsleutel uitgekeerd aan de NCB's van het Eurostelsysteem. Het aan DNB uitgekeerde bedrag is in de winst- en verliesrekening opgenomen onder de post 'Inkomsten uit gewone aandelen en deelnemingen'.

¹⁵ Het beleid rondom de vorming en het gebruik van de voorziening voor financiële risico's door DNB is vastgelegd in het met de aandeelhouder overeengekomen kapitaalbeleid (zie bijlage 1 van het hoofdstuk Verantwoording).

¹⁶ Het APP bestaat uit het covered bond purchase programme 3 (CBPP3), het asset-backed securities purchase programme (ABSPP), het public sector purchase programme (PSPP) en het corporate sector purchase programme (CSPP).

Een bedrag gelijk aan het door de ECB verdiende inkomen uit het haar toegekende aandeel van in de eurobankbiljetten in omloop (8%) en de opbrengsten van waardepapieren, voortvloeiende uit a) het programma voor de effectenmarkten (Securities Markets Programme - SMP), b) het derde programma voor de aankoop van gedekte obligaties (CBPP3), c) het programma voor de aankoop van effecten op onderpand van activa (ABSPP), en d) het programma voor de aankoop van door de publieke sector uitgegeven schuldbewijzen (PSPP), zal in januari van het daaropvolgende jaar worden uitgekeerd als een tussentijdse winstuitkering, tenzij anders wordt besloten door de Raad van Bestuur van de ECB.¹⁷ Het bedrag wordt volledig uitgekeerd, tenzij het hoger is dan het nettoresultaat voor het jaar van de ECB of wanneer de Raad van Bestuur van de ECB besluit de voorziening voor financiële risico's hiermee te doteren. Het verdiende inkomen uit het haar toegekende aandeel van 8% in de eurobankbiljetten kan ook worden verminderd door de kosten die gepaard gaan met het uitgeven en verwerken van deze bankbiljetten. De finale winstuitkering wordt een maand later uitgekeerd.

Verantwoording van baten en lasten

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen worden bepaald op basis van de gemiddelde kostprijsmethode en verantwoord in de winst- en verliesrekening. Ongerealiseerde winsten worden niet als baten aangemerkt maar direct ten gunste van de herwaarderingsrekeningen gebracht. Ongerealiseerde verliezen worden ten laste van het resultaat gebracht voor zover de betreffende stand van de herwaarderingsrekeningen niet toereikend is. Ten laste van het resultaat gebrachte ongerealiseerde verliezen worden niet gecompenseerd met eventuele ongerealiseerde winsten in latere jaren. Bijzondere waardeverminderingen worden ten laste van het resultaat gebracht.

Significante schattingen en oordelen

Er zijn een aantal significante schattingen en oordelen met impact op de jaarrekening van DNB. Dit zijn de inschatting van de resterende economische levensduur of gebruiksduur van materiële vaste activa die niet volgens ESCB-grondslagen worden afgeschreven, en de inschatting of voorzieningen moeten worden getroffen. Daarnaast is de inschatting van het risico waaraan DNB blootstaat relevant voor de bepaling van de dotatie aan of vrijval van de voorziening voor financiële risico's.

¹⁷ Besluit van 15 december 2014 betreffende de tussentijdse verdeling van inkomsten van de ECB (ECB/2014/57), PB L 35 van 25.2.2015, blz. 24.

130 2. Toelichting op de balans

Activa**1. Goud en goudvorderingen**

De omvang van de goudvoorraad is in het verslagjaar niet gewijzigd. De goudvoorraad omvat op de laatste werkdag van het boekjaar 19,7 miljoen fine troy ounce (612 ton) fijngoud. Ultimo 2019 bedraagt de marktwaarde EUR 1.354,10 (ultimo 2018: EUR 1.120,96) per fine troy ounce. De eurowaarde van het goud is ultimo 2019, als gevolg van de gestegen marktprijs, hoger dan ultimo 2018.

In miljoenen

	EUR
Stand per 31 december 2017	21.303
Mutatie herwaardering 2018	<u>770</u>
Stand per 31 december 2018	22.073
Mutatie herwaardering 2019	<u>4.591</u>
Stand per 31 december 2019	26.664

2. Vorderingen op niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta

Ultimo 2019 bedraagt deze post EUR 12.029 miljoen (ultimo 2018: EUR 11.270 miljoen) en deze is als volgt gespecificeerd:

- 2.1 Vorderingen op het Internationaal Monetair Fonds (IMF)

De vorderingen zijn op de laatste werkdag van het boekjaar EUR 8.256 miljoen (ultimo 2018: EUR 7.588 miljoen). Ultimo 2019 bedroeg de SDR¹⁸/EUR-koers 1,2339 (ultimo 2018: SDR/EUR 1,2154).

De vorderingen op het IMF zijn gefinancierd en gehouden door DNB ten behoeve van het IMF-lidmaatschap van de Nederlandse Staat. De Nederlandse Staat heeft een kredietgarantie verstrekt ter hoogte van de toezeggingen.

¹⁸ De waarde van de SDR wordt gebaseerd op basis van een mandje van internationale valuta: euro, Amerikaanse dollar, Chinese yuan, Japanse yen en het Britse pond.

In miljoenen

131

	31 december 2019		31 december 2018	
	SDR	EUR	SDR	EUR
Reservetranchepositie	1.309	1.615	1.032	1.254
Leningen	451	556	511	621
Bijzondere trekkingsrechten	4.931	6.085	4.700	5.713
Totaal	6.691	8.256	6.243	7.588

Reservetranchepositie

De reservetranchepositie bedraagt ultimo 2019 EUR 1.615 miljoen (ultimo 2018: EUR 1.254 miljoen), en is onderdeel van het IMF-quotum. Alle IMF-lidstaten hebben een quotum ter beschikking gesteld aan het IMF waarvan de omvang is gerelateerd aan hun relatieve positie in de wereldeconomie. Het Nederlandse quotum bedraagt SDR 8.737 miljoen. De reservetranchepositie (SDR 1.309 miljoen) betreft het door het IMF getrokken deel van dit quotum. Het restant, de IMF euro beschikkingsruimte (SDR 7.428 miljoen), wordt bij DNB aangehouden.

Leningen

Ultimo 2019 bedragen de leningen EUR 556 miljoen (ultimo 2018: EUR 621 miljoen).

In miljoenen

	Totaal faciliteit		Einde trekkingsperiode*	31 december 2019		31 december 2018	
	SDR	EUR		SDR	EUR	SDR	EUR
PRGT	1.005	1.240	31-12-2024	214	264	162	197
NAB	4.595	5.670	17-11-2022	237	292	349	424
Kredietfaciliteit 2016		13.610	31-12-2020	-	-	-	-
Totaal				451	556	511	621

* De trekkingsperiode is de periode waarin leningen kunnen worden aangegaan.

132 De looptijden van de leningen zijn als volgt gespecificeerd:

In miljoenen

	Resterende looptijd* 31 december 2019				Resterende looptijd* 31 december 2018			
	Totaal	< 1 jaar	1 - 2 jaar	> 2 jaar	Totaal	< 1 jaar	1 - 2 jaar	> 2 jaar
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
PRGT	264	8	4	252	197	25	8	164
NAB**	292	-	-	292	424	-	-	424
Totaal	556	8	4	544	621	25	8	588

* De resterende looptijd is de periode die ligt tussen balansdatum en uiteindelijke expiratiedatum.

** NAB-leningen hebben vanaf het verstrekkingmoment een looptijd van 10 jaar. In 2019 zijn leningen gedeeltelijk vroegtijdig afgelost.

De Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT) is een fonds waaruit hoofdsommen voor leningen met een lage gesubsidieerde rente worden gefinancierd aan de armste ontwikkelingslanden.

De New Arrangement to Borrow (NAB) is een kredietfaciliteit die DNB aan het IMF ter beschikking heeft gesteld. Deze kredietlijn kan het IMF inroepen voor zijn reguliere operaties in aanvulling op het quotum.

De Kredietfaciliteit 2016 betreft een additionele faciliteit aan het IMF. Het IMF kan hiervan gebruikmaken indien beschikbare middelen uit het quotum en de NAB ontoereikend zijn.

Bijzondere trekkingsrechten

Ultimo 2019 bedragen de bijzondere trekkingsrechten EUR 6.085 miljoen (ultimo 2018: EUR 5.713 miljoen). Zij vertegenwoordigen het recht om bij andere landen het SDR-bezit in te wisselen tegen andere valuta.

Bijzondere trekkingsrechten zijn gecreëerd tegenover de passivapost 'Tegenwaarde van toegewezen bijzondere trekkingsrechten in het IMF'. Ultimo 2019 bedragen deze EUR 5.968 miljoen (ultimo 2018: EUR 5.878 miljoen).

- 2.2 Tegoeden bij banken en beleggingen in waardepapieren, externe leningen en overige externe activa

133

Ultimo 2019 bedraagt deze post EUR 3.773 miljoen (ultimo 2018: EUR 3.682 miljoen).

De specificatie van deze post luidt als volgt:

In miljoenen

	31 december 2019			31 december 2018		
	Vreemde valuta	EUR	Koers	Vreemde valuta	EUR	Koers
USD	2.595	2.310	1,1234	2.182	1.906	1,1450
JPY	169.080	1.386	121,94	182.107	1.447	125,85
DKK	571	76	7,4715	2.459	329	7,4673
Overige valuta		1			0	
Totaal		3.773			3.682	

Deze tegoeden in vreemde valuta zijn als volgt naar beleggingscategorieën gespecificeerd:

In miljoenen

	31 december 2019	31 december 2018
	EUR	EUR
Vastrentende waarden	3.043	3.302
Obligatiefondsen	-	195
Reverse repo's	727	182
Nostrorekeningen	3	3
Totaal	3.773	3.682

In bijlage 1 van het hoofdstuk Verantwoording wordt nader ingegaan op de ontwikkelingen van de eigen beleggingen op portefeuilleniveau.

134 De looptijden naar beleggingscategorieën zijn als volgt gespecificeerd:

In miljoenen

	Resterende looptijd* 31 december 2019				Resterende looptijd* 31 december 2018			
	Totaal	< 1 jaar	1 - 2 jaar	> 2 jaar	Totaal	< 1 jaar	1 - 2 jaar	> 2 jaar
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Vastrentende waarden	3.043	2.156	436	451	3.302	2.521	228	553
Obligatiefondsen	-	-	-	-	195	195	-	-
Reverse repo's	727	727	-	-	182	182	-	-
Nostrorekeningen	3	3	-	-	3	3	-	-
Totaal	3.773	2.886	436	451	3.682	2.901	228	553

* De resterende looptijd is de periode die ligt tussen balansdatum en uiteindelijke expiratiedatum.

3. Vorderingen op ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta

Ultimo 2019 bedraagt deze post EUR 731 miljoen (ultimo 2018: EUR 1.354 miljoen). De vorderingen bestaan voor EUR 706 miljoen (ultimo 2018: EUR 1.016 miljoen) uit vastrentende waardepapieren in USD, voor EUR 22 miljoen (ultimo 2018: EUR 338 miljoen) uit liquiditeit verschaffende operaties in USD (USD tender) en voor EUR 3 miljoen uit nostrorekeningen.

De specificatie van deze post luidt als volgt:

In miljoenen

	31 december 2019			31 december 2018		
	Vreemde valuta	EUR	Koers	Vreemde valuta	EUR	Koers
USD	821	731	1,1234	1.548	1.354	1,1450
Overige valuta		0			0	
Totaal		731			1.354	

Deze tegoeden in vreemde valuta zijn als volgt naar beleggingscategorieën gespecificeerd:

135

In miljoenen

	31 december 2019	31 december 2018
	EUR	EUR
Vastrentende waarden	706	1.016
USD tender	22	338
Nostrorekeningen	3	0
Totaal	731	1.354

In bijlage 1 van het hoofdstuk Verantwoording wordt nader ingegaan op de ontwikkelingen van de eigen beleggingen op portefeuilleniveau.

De looptijden naar beleggingscategorieën zijn als volgt gespecificeerd:

In miljoenen

	Resterende looptijd* 31 december 2019				Resterende looptijd* 31 december 2018			
	Totaal	< 1 jaar	1 - 2 jaar	> 2 jaar	Totaal	< 1 jaar	1 - 2 jaar	> 2 jaar
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Vastrentende waarden	706	613	93	-	1.016	690	195	131
USD tender	22	22	-	-	338	338	-	-
Nostrorekeningen	3	3	-	-	0	0	-	-
Totaal	731	638	93	-	1.354	1.028	195	131

* De resterende looptijd is de periode die ligt tussen balansdatum en uiteindelijke expiratedatum.

De USD tender bestaat uit vorderingen als gevolg van transacties met wederinkoop op Eurosysteem-tegenpartijen. Deze komen voort uit het kortlopende USD liquiditeit verschaffende programma. Onder dit programma worden Amerikaanse dollars aan de ECB beschikbaar gesteld door de Federal Reserve, dat zich ten doel heeft gesteld om te voorzien in kortlopende USD financiering aan Eurosysteem-tegenpartijen. De ECB stelt vervolgens de Amerikaanse dollars weer ter beschikking aan de NCB's in het eurogebied.

136 **4. Vorderingen op niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro**

Ultimo 2019 bedraagt deze post EUR 970 miljoen (ultimo 2018: EUR 2.008 miljoen) en bestaat uit:

In miljoenen

	31 december 2019	31 december 2018
	EUR	EUR
Vastrentende waarden	895	1.019
Reverse repo's	-	482
Deposito's	-	475
Nostrorekeningen	75	32
Totaal	970	2.008

De afname van deze balanspost wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de positie in reverse repo's en deposito's ultimo 2019 nihil waren (in 2018 respectievelijk EUR 482 miljoen en EUR 475 miljoen).

In bijlage 1 van het hoofdstuk Verantwoording wordt nader ingegaan op de ontwikkelingen van de eigen beleggingen op portefeuilleniveau.

De looptijden van de vastrentende waarden worden als volgt gespecificeerd:

In miljoenen

	Resterende looptijd* 31 december 2019				Resterende looptijd* 31 december 2018			
	Totaal	< 1 jaar	1 - 2 jaar	> 2 jaar	Totaal	< 1 jaar	1 - 2 jaar	> 2 jaar
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Vastrentende waarden	895	586	38	271	1.019	471	264	284
Reverse repo's	-	-	-	-	482	482	-	-
Deposito's	-	-	-	-	475	475	-	-
Nostrorekeningen	75	75	-	-	32	32	-	-
Totaal	970	661	38	271	2.008	1.460	264	284

* De resterende looptijd is de periode die ligt tussen balansdatum en uiteindelijke expiratiedatum.

5. Kredietverlening aan kredietinstellingen in het eurogebied in verband met monetaire beleidsoperaties, luidende in euro

De totale vordering van het Eurosysteem ter zake de post 'Kredietverlening aan kredietinstellingen in het eurogebied in verband met monetaire beleidsoperaties, luidende in euro' bedraagt ultimo 2019 EUR 624.232 miljoen (ultimo 2018: EUR 732.106 miljoen). Hiervan bedraagt de kredietverlening van DNB aan in Nederland gevestigde kredietinstellingen EUR 26.791 miljoen (ultimo 2018: EUR 27.742 miljoen). In overeenstemming met artikel 32.4 van de Statuten van het ESCB en van de ECB zullen alle risico's aangaande deze kredietverlening, wanneer deze zich manifesteren, bij besluit van de Raad van Bestuur van de ECB, in beginsel volledig worden gedragen door alle NCB's van het Eurosysteem, naar rato van de op het moment van verlies geldende Eurosysteem-kapitaalsleutel. Om gebruik te kunnen maken van deze faciliteit dient een financiële instelling te voldoen aan de door de ECB gestelde eisen, waaronder de beleenbaarheidsvereisten van het onderpand. Verliezen komen alleen voor indien de tegenpartij tekortschiet bij terugbetaling en daarnaast de uitwinning van het ontvangen onderpand niet voldoende is.

Over geheel 2019 bedroeg de basisherfinancieringsrente 0,00% (2018: idem). De deposito-rente bedroeg vanaf 1 januari tot en met 17 september -0,40%. Vanaf 18 september tot en met het einde van het jaar bedroeg de depositorente -0,50% (geheel 2018: -0,40%).

- 5.1 Basisherfinancieringstransacties

Uit hoofde van basisherfinancieringstransacties staat ultimo 2019 geen krediet uit (ultimo 2018: idem). Doorgaans worden deze transacties in de vorm van standaardtenders op wekelijkse basis uitgevoerd met een looptijd van een week. Sinds oktober 2008 worden de basisherfinancieringstransacties uitgevoerd op basis van vaste rentetenders met volledige toewijzing van alle inschrijvingen.

- 5.2 Langerlopende herfinancieringstransacties

De langerlopende herfinancieringstransacties bedragen ultimo 2019 EUR 26.651 miljoen (ultimo 2018: EUR 27.742 miljoen) en voorzien in de langerlopende liquiditeitsbehoefte. Ultimo 2019 bedragen de TLTRO-II leningen EUR 26.624 miljoen (ultimo 2018: EUR 27.742 miljoen) en de TLTRO-III leningen EUR 27 miljoen (ultimo 2018: nihil). Deze transacties hebben een looptijd gelijk aan de minimumreserveperiode¹⁹ of tussen de 3 en 48 maanden.

Vanaf 2016 zijn er vier langerlopende herfinancieringstransacties (TLTRO-II) gestart met een looptijd van vier jaar, met daarbij de mogelijkheid om deze na twee jaar vervroegd af te lossen. In 2019 is voor EUR 1.117 miljoen aan TLTRO-II leningen afgelost. Het gewogen gemiddelde rentepercentage dat wordt vergoed over de TLTRO-II leningen is 0,34%.

¹⁹ Zie <https://www.ecb.europa.eu/press/calendars/reserve/html/index.en.html> voor het overzicht van minimumreserveperioden.

138 Daarnaast is de Raad van Bestuur van de ECB in 2019 gestart met de eerste van zeven langerlopende herfinancieringstransacties (TLTRO-III) met een looptijd van drie jaar, met daarbij eveneens de mogelijkheid om deze na twee jaar vervroegd af te lossen. De Raad van Bestuur van de ECB heeft besloten dat de rente op TLTRO-III leningen op zijn laagst gelijk is aan de depositorente die geldt gedurende de looptijd van de lening plus 0,10%. Aangezien het werkelijke rentetarief pas bekend zal zijn in september 2021 en tot die tijd geen betrouwbare schatting gemaakt kan worden van het rentetarief, is vanuit oogpunt van prudentie de depositorente plus 0,10% gehanteerd om de rentelasten voor 2019 te berekenen.

- 5.3 'Fine-tuning'-transacties met wederinkoop

'Fine-tuning'-transacties met wederinkoop worden ingezet met als doel de liquiditeit in de markt te reguleren, de rentepercentages te sturen en in het bijzonder om de effecten op de rentepercentages te dempen die zijn veroorzaakt door onverwachte marktfluctuaties. Naar hun aard worden dergelijke transacties op ad-hocbasis uitgevoerd. Dergelijke transacties zijn in 2019, evenals in 2018, niet uitgevoerd.

- 5.4 Structurele transacties met wederinkoop

Deze transacties kunnen door middel van standaardtenders worden uitgevoerd om de structurele positie van het Eurosysteem ten opzichte van de financiële sector aan te passen. In 2019 zijn, evenals in 2018, dergelijke transacties niet uitgevoerd.

- 5.5 Marginale beleningsfaciliteit

Tegenpartijen kunnen deze faciliteit gebruiken om 'overnight liquiditeit' te verkrijgen van NCB's in ruil voor geldig onderpand en tegen een vooraf overeengekomen rentetarief. Ultimo 2019 bedraagt de marginale beleningsfaciliteit EUR 140 miljoen (ultimo 2018: nihil).

- 5.6 Kredieten uit hoofde van margestortingen

Dit betreft kredieten aan tegenpartijen in gevallen waar de marktwaarde van het onderpand een voorafgestelde grenswaarde overschrijdt, waardoor een overschot aan onderpand ontstaat ten opzichte van de uitstaande monetaire beleidstransacties. In 2019 zijn, evenals in 2018, geen kredieten uit hoofde van margestortingen verstrekt.

6. Overige vorderingen op kredietinstellingen in het eurogebied, luidende in euro

Ultimo 2019 bedraagt deze post EUR 2 miljoen (ultimo 2018: EUR 885 miljoen) en bestaat uit nostrorekeningen. Ultimo 2018 bestond deze post uit reverse repo's.

7. Waardepapieren uitgegeven door ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro

Ultimo 2019 bedraagt deze post EUR 120.165 miljoen (ultimo 2018: EUR 128.008 miljoen) en bestaat uit 'Voor doeleinden van monetair beleid aangehouden waardepapieren' en 'Overige waardepapieren'.

- 7.1 Voor doeleinden van monetair beleid aangehouden waardepapieren

Deze balanspost bevat waardepapieren die door DNB zijn aangekocht in het kader van de drie covered bond purchase programmes (CBPP)²⁰, het securities markets programme (SMP)²¹, en het public sector purchase programme (PSPP)²². De aankopen onder het eerste en tweede CBPP en het SMP zijn beëindigd in 2012.

Op 1 november 2019 heeft het Eurosysteem haar netto-aankopen onder het uitgebreide programma voor de aankoop van activa (asset purchase programme – APP)²³ herstart met een bedrag van gemiddeld EUR 20 miljard per maand. De herstart volgt na een periode van 10 maanden, vanaf eind 2018, waarin het Eurosysteem alleen de aflossing op waardepapieren die zijn aangekocht in het kader van het APP herinvesteerde.

De Raad van Bestuur van de ECB heeft het voornemen netto-aankopen te blijven verrichten voor zo lang als nodig is om het effect van de beleidsrentes te versterken, en om hiermee te stoppen vlak voor de ECB haar rentes gaat verhogen, en in elk geval zo lang als nodig is om gunstige liquiditeitscondities en een ruime mate van monetaire ondersteuning te bieden.

²⁰ Besluit van de ECB van 2 juli 2009 houdende de tenuitvoerlegging van het programma voor de aankoop van gedekte obligaties (ECB/2009/16), PB L 175, 4.7.2009, blz. 18; Besluit van de ECB van 3 november 2011 houdende de tenuitvoerlegging van het tweede programma voor de aankoop van gedekte obligaties (ECB/2011/17), PB L 297 van 16.11.2011, blz. 70; Besluit van de ECB van 15 oktober 2014 houdende de tenuitvoerlegging van het derde programma voor de aankoop van gedekte obligaties (ECB/2014/40), PB L 335 van 22.10.2014, blz. 22.

²¹ Besluit van de ECB van 14 mei 2010 houdende vaststelling van een programma voor de effectenmarkten (ECB/2010/5), PB L 124 van 20.5.2010, blz. 8.

²² Besluit van de ECB van 4 maart 2015 inzake een overheidsprogramma voor aankoop van activa op secundaire markten (ECB/2015/10), PB L 121 van 14.5.2015, blz. 20. Onder de werking van dit programma kunnen de ECB en de NCB's in de secundaire markt in euro's luidende waardepapieren kopen die zijn uitgegeven door centrale, regionale of lokale overheden en erkende agentschappen gevestigd in het eurogebied alsmede van internationale organisaties en multilaterale ontwikkelingsbanken binnen het eurogebied.

²³ APP bestaat uit CBPP3, ABSPP, PSPP, en CSPP. Meer informatie kan worden gevonden op de website van de ECB (<https://www.ecb.europa.eu/mopo/implementation/omt/html/index.en.html>).

- 140 Het totaal van de door de NCB's van het Eurosysteem aangehouden bedragen onder deze programma's is EUR 2.632.056 miljoen (ultimo 2018: EUR 2.645.735 miljoen). Hiervan houdt DNB EUR 116.125 miljoen (ultimo 2018: EUR 119.304 miljoen) aan.

De geamortiseerde kostprijs en de marktwaarde²⁴ van de door DNB aangehouden vastrentende waarden zijn als volgt:

In miljoenen

	31 december 2019		31 december 2018	
	Geamortiseerde kostprijs	Marktwaarde	Geamortiseerde kostprijs	Marktwaarde
	EUR	EUR	EUR	EUR
Covered bond purchase programme	55	56	106	110
Covered bond purchase programme 2	46	49	85	89
Covered bond purchase programme 3	16.781	17.627	16.092	16.248
Securities markets programme	2.417	2.617	3.978	4.296
Public sector purchase programme	96.826	101.294	99.043	100.692
Totaal	116.125	121.643	119.304	121.435

²⁴ De marktwaarde is indicatief en is afgeleid van de marktnoteringen. Als marktnoteringen niet beschikbaar zijn, wordt gebruik gemaakt van schattingen gebaseerd op interne Eurosysteem-modellen. De marktwaarde is niet in de balans en winst- en verliesrekening opgenomen maar hier voor vergelijkingsdoeleinden gepresenteerd.

De looptijden van de vastrentende waarden worden als volgt gespecificeerd:

141

In miljoenen

	Resterende looptijd* 31 december 2019						Resterende looptijd* 31 december 2018					
	Totaal	< 1 jaar	1 - 2 jaar	2 - 5 jaar	5 - 10 jaar	> 10 jaar	Totaal	< 1 jaar	1 - 2 jaar	2 - 5 jaar	5 - 10 jaar	> 10 jaar
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Covered bond purchase programme	55	55	-	-	-	-	106	51	55	-	-	-
Covered bond purchase programme 2	46	6	-	40	-	-	85	39	6	40	-	-
Covered bond purchase programme 3	16.781	1.824	1.200	4.369	4.286	5.102	16.092	1.071	1.827	4.360	4.509	4.325
Securities markets programme	2.417	993	982	324	118	-	3.978	1.581	984	1.218	195	-
Public sector purchase programme	96.826	9.989	5.843	32.001	25.785	23.208	99.043	8.275	10.036	27.533	31.480	21.719
Totaal	116.125	12.867	8.025	36.734	30.189	28.310	119.304	11.017	12.908	33.151	36.184	26.044

* De resterende looptijd per fonds is de periode die ligt tussen balansdatum en uiteindelijke expiratiedatum.

De Raad van Bestuur van de ECB en de directie van DNB beoordelen regelmatig de financiële risico's verbonden aan de waardepapieren gehouden onder deze programma's.

De jaarlijkse test om eventuele bijzondere waardeverminderingen vast te stellen wordt door het Eurosysteem uitgevoerd per programma op basis van de beschikbare informatie per balansdatum. DNB volgt hierbij het besluit van de Raad van Bestuur van de ECB.

In overeenstemming met het besluit van de Raad van Bestuur van de ECB onder artikel 32.4 van de Statuten van het ESCB en van de ECB zullen alle financiële verliezen aangaande het CBPP3, SMP, PSPP (voor het internationale en supranationale gedeelte) en CSPP, wanneer deze zich manifesteren, volledig worden gedragen door alle NCB's van het Eurosysteem volgens de op het moment van verlies geldende Eurosysteem-kapitaalsleutel. Als gevolg van de jaarlijkse test voor bijzondere waardeverminderingen in het CSPP heeft de Raad van Bestuur van de ECB besloten om een buffer voor het kredietrisico van monetaire beleidsoperaties in 2019 te behouden (zie 'Voorziening monetaire beleidsoperaties' pagina 156).

In bijlage 1 van het hoofdstuk Verantwoording wordt nader ingegaan op de risico's waaraan de monetaire programma's bloot staan.

142 - 7.2 Overige waardepapieren

Ultimo 2019 bedraagt deze post EUR 4.040 miljoen (ultimo 2018: EUR 8.704 miljoen) en bestaat, evenals in 2018, geheel uit vastrentende waarden gewaardeerd tegen marktwaarde. DNB heeft in 2019 de omvang van haar eigen beleggingen verkleind.

De looptijden van de vastrentende waarden worden als volgt gespecificeerd:

In miljoenen

	Resterende looptijd* 31 december 2019				Resterende looptijd* 31 december 2018			
	Totaal	< 1 jaar	1 - 2 jaar	> 2 jaar	Totaal	< 1 jaar	1 - 2 jaar	> 2 jaar
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
EUR	4.040	3.007	829	204	8.704	5.906	1.234	1.564

* De resterende looptijd is de periode die ligt tussen balansdatum en uiteindelijke expiratiedatum

8. Vorderingen binnen het Eurosysteem

Ultimo 2019 bedraagt deze post EUR 109.038 miljoen (ultimo 2018: EUR 149.161 miljoen).

- 8.1 Deelneming in de ECB

Overeenkomstig artikel 28 van de Statuten van het ESCB en van de ECB zijn de NCB's van het ESCB de enige aandeelhouders in het kapitaal van de ECB. De omvang van de deelneming is afhankelijk van het aandeel van iedere NCB dat is vastgesteld overeenkomstig artikel 29 van de Statuten van het ESCB en van de ECB en wijzigt elke 5 jaar of bij toe- of uittreding van een NCB. De laatste wijziging heeft plaatsgevonden op 1 januari 2019.

Als gevolg van de wijziging van de kapitaalsleutel is het aandeel van DNB in het kapitaal van de ECB (totale grootte EUR 7.659 miljoen) toegenomen van 4,0035% naar 4,0677%. Hierdoor is ook het aandeel van DNB in het geaccumuleerde netto vermogen van de ECB toegenomen. DNB heeft hiervoor een additionele kapitaalstorting (EUR 7 miljoen) en een additionele betaling inzake de onderlinge verdeling van het aandeel in het geaccumuleerde netto vermogen van de ECB (EUR 51 miljoen) aan de ECB verricht.

Ultimo 2019 bedraagt deze post EUR 540 miljoen (ultimo 2018: EUR 482 miljoen). Dit bedrag is opgebouwd uit EUR 440 miljoen aan kapitaalstorting (2018: EUR 433 miljoen) en EUR 100 miljoen aan stortingen voortkomend uit wijzigingen in het aandeel in het geaccumuleerde netto vermogen van de ECB (2018: EUR 49 miljoen).

Op basis van het besluit²⁵ van de Raad van Bestuur van de ECB zijn de kapitaalsleutels van de NCB's als volgt gewijzigd:

In procenten

	Kapitaalsleutel	Kapitaalsleutel
	vanaf 1 januari 2019	tot en met 31 december 2018
	%	%
Nationale Bank van België	2,5280	2,4778
Deutsche Bundesbank	18,3670	17,9973
Eesti Pank	0,1968	0,1928
Central Bank of Ireland	1,1754	1,1607
Bank of Greece	1,7292	2,0332
Banco de España	8,3391	8,8409
Banque de France	14,2061	14,1792
Banca d'Italia	11,8023	12,3108
Central Bank of Cyprus	0,1503	0,1513
Latvijas Banka	0,2731	0,2821
Lietuvos bankas	0,4059	0,4132
Banque centrale du Luxembourg	0,2270	0,2030
Central Bank of Malta	0,0732	0,0648
De Nederlandsche Bank	4,0677	4,0035
Oesterreichische Nationalbank	2,0325	1,9631
Banco de Portugal	1,6367	1,7434
Banka Slovenije	0,3361	0,3455
Národná banka Slovenska	0,8004	0,7725
Suomen Pankki-Finlands Bank	1,2708	1,2564
Totaal eurogebied NCB's*	69,6176	70,3915
Bulgarian National Bank	0,8511	0,8590
Česká národní banka	1,6172	1,6075
Danmarks Nationalbank	1,4986	1,4873
Hrvatska narodna banka	0,5673	0,6023
Magyar Nemzeti Bank	1,3348	1,3798
Narodowy Bank Polski	5,2068	5,1230
Banca Națională a României	2,4470	2,6024
Sveriges Riksbank	2,5222	2,2729
Bank of England	14,3374	13,6743
Totaal niet-eurogebied NCB's*	30,3824	29,6085
Totaal euro- en niet-eurogebied NCB's	100,0000	100,0000

* Totaaltelling kan afwijken door afrondingen.

De verdeling van het maatschappelijk en geplaatst alsmede volgestort kapitaal over de NCB's is als volgt:

In procenten respectievelijk miljoenen

		31 december 2019			
		Kapitaalsleutel Eurosysteem	Kapitaalsleutel	Maatschappelijk en geplaatst kapitaal	Volgestort kapitaal
		%	%	EUR	EUR
	Nationale Bank van België	3,6313	2,5280	274	274
144	Deutsche Bundesbank	26,3827	18,3670	1.988	1.988
	Eesti Pank	0,2827	0,1968	21	21
	Central Bank of Ireland	1,6884	1,1754	127	127
	Bank of Greece	2,4839	1,7292	187	187
	Banco de España	11,9784	8,3391	903	903
	Banque de France	20,4059	14,2061	1.538	1.538
	Banca d'Italia	16,9530	11,8023	1.278	1.278
	Central Bank of Cyprus	0,2159	0,1503	16	16
	Latvijas Banka	0,3923	0,2731	30	30
	Lietuvos bankas	0,5830	0,4059	44	44
	Banque centrale du Luxembourg	0,3261	0,2270	25	25
	Central Bank of Malta	0,1051	0,0732	8	8
	De Nederlandsche Bank	5,8429	4,0677	440	440
	Oesterreichische Nationalbank	2,9195	2,0325	220	220
	Banco de Portugal	2,3510	1,6367	177	177
	Banka Slovenije	0,4828	0,3361	36	36
	Národná banka Slovenska	1,1497	0,8004	87	87
	Suomen Pankki-Finlands Bank	1,8254	1,2708	138	138
	Totaal eurogebied NCB's*	100,0000	69,6176	7.537	7.537
	Bulgarian National Bank	-	0,8511	92	3
	Česká národní banka	-	1,6172	175	7
	Danmarks Nationalbank	-	1,4986	162	6
	Hrvatska narodna banka	-	0,5673	61	2
	Magyar Nemzeti Bank	-	1,3348	144	5
	Narodowy Bank Polski	-	5,2068	564	21
	Banca Națională a României	-	2,4470	265	10
	Sveriges Riksbank	-	2,5222	273	10
	Bank of England	-	14,3374	1.552	58
	Totaal niet-eurogebied NCB's*	-	30,3824	3.288	122
	Totaal euro- en niet-eurogebied NCB's	-	100,0000	10.825	7.659

* Totaaltelling kan afwijken door afrondingen.

- 8.2 Vorderingen uit hoofde van overdracht van externe reserves aan de ECB

Ultimo 2019 bedragen deze vorderingen EUR 2.357 miljoen (ultimo 2018: EUR 2.320 miljoen).

Deze komen voort uit de overdracht van externe reserves aan de ECB. De rente op deze vorderingen wordt dagelijks berekend op basis van het laatst vastgestelde tarief voor basisherfinancieringstransacties van het Eurosysteem. Over het aandeel van goud in de overdracht wordt geen rente vergoed.

De verhoging van de Eurosysteem-kapitaalsleutel van DNB op 1 januari 2019 heeft tot een verhoging van EUR 37 miljoen geleid van de vordering uit hoofde van overdracht van externe reserves.

- 8.4 Netto vorderingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem

Deze post van EUR 59.872 miljoen (ultimo 2018: EUR 54.191 miljoen) bestaat uit een netto vordering van DNB op het Eurosysteem met betrekking tot de herallocatie van euro-bankbiljetten (zie 'Posities binnen het ESCB en binnen het Eurosysteem' en 'Bankbiljetten in omloop' onder 'Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling'). De rente op deze vorderingen wordt dagelijks berekend op basis van het laatst vastgestelde tarief voor basisherfinancieringstransacties van het Eurosysteem.

- 8.5 Overige vorderingen binnen het Eurosysteem (netto)

De stand van deze netto vordering bedraagt ultimo 2019 EUR 46.269 miljoen (ultimo 2018: EUR 92.168 miljoen) en bestaat uit drie componenten.

In miljoenen

	31 december 2019	31 december 2018
	EUR	EUR
Vorderingen op de ECB uit hoofde van TARGET2	46.430	92.604
Verplichtingen aan de ECB ten aanzien van het monetair inkomen	-245	-504
Vorderingen op de ECB uit hoofde van de tussentijdse winstuitkering van de ECB	84	68
Totaal	46.269	92.168

146 De eerste component is de TARGET2-vordering van DNB op de ECB van EUR 46.430 miljoen (ultimo 2018: EUR 92.604 miljoen). Deze vordering hangt samen met ontvangsten en betalingen van kredietinstellingen en NCB's via TARGET2 en aangehouden tegoeden bij centrale banken van het Eurosysteem via overeenkomstige rekeningen. De rente op deze vordering wordt dagelijks berekend op basis van het laatst vastgestelde tarief voor basisherfinancieringstransacties van het Eurosysteem.

De tweede component, zijnde de positie ten opzichte van de ECB ter zake van de jaarlijkse pooling en verdeling van monetair inkomen door de NCB's van het Eurosysteem, heeft een saldo van -EUR 245 miljoen aan het einde van het jaar (ultimo 2018: -EUR 504 miljoen).

De derde component betreft de vordering van DNB op de ECB met betrekking tot de tussentijdse winstuitkering. Voor 2019 heeft de Raad van Bestuur van de ECB besloten een tussentijdse winst van EUR 1.431 miljoen (ultimo 2018: EUR 1.191 miljoen) uit te keren aan de NCB's van het Eurosysteem. Op 31 december 2019 bedraagt het aan DNB toegekende bedrag EUR 84 miljoen (ultimo 2018: EUR 68 miljoen).

9. Overige activa

Ultimo 2019 bedraagt het totaal van deze post EUR 4.697 miljoen (ultimo 2018: EUR 4.516 miljoen).

- 9.2 Materiële en immateriële vaste activa

De onder 'Materiële en immateriële vaste activa' begrepen posten zijn als volgt gespecificeerd:

In miljoenen

	Totaal materiële en immateriële vaste activa	Totaal materiële vaste activa	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen*	Inventaris	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering	Totaal immateriële vaste activa	Ontwik- kelingskosten (software)
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Boekwaarde per 31 december 2017	205	175	130	35	10	30	30
Mutaties:							
Herrubricering	-	-	6	1	-7	-	-
Investeringen	19	16	0	7	9	3	3
Desinvesteringen	0	0	-	0	-	-	-
Afschrijvingen	-47	-34	-18	-16	-	-13	-13
Bijzondere waarde- ver- minderingverliezen	-	-	-	-	-	-	-
Boekwaarde per 31 december 2018	177	157	118	27	12	20	20
Mutaties:							
Herrubricering	-	-	3	0	-3	-	-
Investeringen	34	33	-	2	31	1	1
Desinvesteringen	0	0	0	-	-	-	-
Afschrijvingen	-60	-53	-38	-15	-	-7	-7
Bijzondere waarde- ver- minderingverliezen	-	-	-	-	-	-	-
Boekwaarde per 31 december 2019	151	137	83	14	40	14	14
Verkrijgings- of vervaar- digingsprijzen	595	511	366	105	40	84	84
Cumulatieve afschri- jvingen	-444	-374	-283	-91	-	-70	-70
Boekwaarde per 31 december 2019	151	137	83	14	40	14	14

* In Bedrijfsgebouwen en -terreinen is grond opgenomen ter waarde van EUR 9 miljoen. Hierop wordt niet afgeschreven.

- 148 DNB heeft in 2019 besloten in welke mate zij het pand aan het Frederiksplein gaat renoveren. Daarnaast heeft DNB besloten om het bankbiljettenbedrijf en de goudkluis in 2020 tijdelijk over te brengen naar een nieuwe locatie in Haarlem, in afwachting van de bouw van de nieuwe locatie te Zeist. Voor de hiermee samenhangende investeringen zijn ultimo 2019 nog geen significante contractuele financiële verplichtingen aangegaan.

Als gevolg van dit besluit is de economische levensduur van het pand aan het Frederiksplein gewijzigd waardoor op de relevante materiële vaste activa van deze locatie versneld wordt afgeschreven tot 1 juli 2020. Het effect van deze versnelde afschrijving is EUR 20 miljoen in 2019.

DNB heeft in 2019 besloten om het pand Sarphatistraat 1-5 te Amsterdam in 2020 te gaan verkopen. Als gevolg van dit besluit is de gebruiksduur voor DNB verkort en schrijft DNB vanaf 1 november 2019 niet meer op dit pand af doordat de restwaarde de boekwaarde overschrijdt. Het effect hiervan is EUR 0,1 miljoen in 2019.

- 9.3 Overige financiële activa

149

De onder 'Overige financiële activa' begrepen posten zijn naar valuta als volgt gespecificeerd:

In miljoenen

	<u>31 december 2019</u>	<u>31 december 2018</u>
	EUR	EUR
EUR	1.445	1.099
USD	<u>1.477</u>	<u>1.395</u>
Totaal	2.922	2.494

De 'Overige financiële activa' worden als volgt naar categorie gespecificeerd²⁶:

In miljoenen

	<u>31 december 2019</u>	<u>31 december 2018</u>
	EUR	EUR
Deelnemingen	61	61
Aandelenfondsen	1.480	1.399
Obligatiefondsen	1.249	881
Overige vorderingen	<u>132</u>	<u>153</u>
Totaal	2.922	2.494

In bijlage 1 van het hoofdstuk Verantwoording wordt nader ingegaan op de ontwikkelingen van de eigen beleggingen op portefeuilleniveau.

²⁶ Ultimo 2018 was een obligatiefonds (EUR 251 miljoen) ten onrechte als aandelenfonds verantwoord. De vergelijkende cijfers 2018 zijn hiervoor aangepast.

150 **Deelnemingen**

De deelnemingen betreffen die in de Bank for International Settlements (BIS), de Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication scrl (SWIFT) en N.V. Settlement Bank of the Netherlands (SBN). De deelnemingspercentages voor de BIS en SBN zijn ongewijzigd ten opzichte van 2018. Op de aandelen van de deelneming BIS is 25% gestort; de voorwaardelijke verplichting tot volstorting bedraagt, evenals in 2018, per balansdatum SDR 64,9 miljoen. Hoewel DNB 100% van de aandelen bezit van de SBN wordt deze entiteit niet geconsolideerd in de jaarrekening van DNB. Reden hiervoor is dat DNB geen beleidsbepalende invloed kan uitoefenen binnen de SBN. Deze berust volledig bij externe partijen.

In procenten respectievelijk miljoenen

Deelnemingen	Deelnemings- percentage	Gevestigd te	Eigen vermogen van de deelneming*	31 december 2019	31 december 2018
			EUR	EUR	EUR
BIS	3,10	Basel (Zwitserland)	24.653	52	52
SWIFT	0,03	La Hulpe (België)	408	0	0
SBN	100,00	Amsterdam	9	9	9
Totaal				61	61

* Eigen vermogen SWIFT en SBN op basis van jaarrekening 2018

Eigen vermogen BIS op basis van jaarrekening 2019 (boekjaar BIS loopt van 1 april tot en met 31 maart)

Aandelenfondsen

De aandelenfondsen bestaan uit aandelenindexbeleggingen en bedragen ultimo 2019 EUR 1.480 miljoen (ultimo 2018: EUR 1.399 miljoen).

Obligatiefondsen

De obligatiefondsen bestaan uit bedrijfsobligaties en bedragen ultimo 2019 EUR 1.249 miljoen (ultimo 2018: EUR 881 miljoen).

Overige vorderingen

De overige vorderingen bestaan met name uit vorderingen uit hoofde van personeels-hypotheken.

- 9.5 Overlopende activa

151

Ultimo 2019 bedraagt deze post EUR 1.614 miljoen (ultimo 2018: EUR 1.788 miljoen). Deze post bestaat voornamelijk uit opgelopen rente alsmede nog te amortiseren termijnresultaten. De nog te amortiseren resultaten zijn als volgt gespecificeerd:

In miljoenen

	<u>31 december 2019</u>	<u>31 december 2018</u>
	EUR	EUR
Valutaswaps	122	117
Valutaforwards	3	2
Renteswaps	<u>-2</u>	<u>-1</u>
Totaal	123	118

152 Passiva

1. Bankbiljetten in omloop

Deze post is het aandeel van DNB in het totaal van door het Eurosysteem in omloop gebrachte eurobankbiljetten.

De samenstelling van de door DNB in circulatie gebrachte bankbiljetten minus de door DNB uit circulatie terugontvangen bankbiljetten naar coupure luidt:

In miljoenen

	31 december 2019		31 december 2018	
	Aantal	EUR	Aantal	EUR
EUR 5	-183	-916	-168	-841
EUR 10	-201	-2.007	-179	-1.789
EUR 20	-593	-11.853	-565	-11.300
EUR 50	632	31.615	575	28.751
EUR 100	-55	-5.471	-38	-3.836
EUR 200	30	6.005	30	5.921
EUR 500	-16	-7.754	-13	-6.678
Totaal eurobankbiljetten in omloop via DNB		9.619		10.228
Herverdeling eurobankbiljetten in circulatie	65.914		59.793	
Eurobankbiljetten toegewezen aan de ECB (8% van de som van 9.619 + 65.914)	-6.042		-5.602	
		59.872		54.191
Totaal		69.491		64.419

Gedurende 2019 is de totale waarde van de bankbiljetten in omloop binnen het Eurosysteem met 8% toegenomen. Als gevolg van de herallocatie van bankbiljetten had DNB eind 2019 voor EUR 69.491 miljoen aan eurobankbiljetten in circulatie (ultimo 2018: EUR 64.419 miljoen). De waarde van de werkelijk door DNB uitgegeven bankbiljetten is afgenomen met 6%: van EUR 10.228 miljoen naar EUR 9.619 miljoen. Het verschil van EUR 59.872 miljoen tussen het geheralloceerde bedrag en het totale bedrag aan eurobankbiljetten dat via DNB in omloop is gebracht, is verantwoord onder 'Netto vorderingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem'. De negatieve aantallen bankbiljetten bij bepaalde coupures worden veroorzaakt doordat DNB per saldo minder van deze bankbiljetten heeft uitgegeven dan terugontvangen uit circulatie.

DNB heeft met commerciële banken een consignatieovereenkomst afgesloten waarbij deze banken een voorraad bankbiljetten 'overnight' op locatie aanhouden die juridisch en economisch eigendom is van DNB. Ultimo 2019 waren er geen bankbiljetten in consignatie (ultimo 2018: EUR 74 miljoen).

2. Verplichtingen aan kredietinstellingen van het eurogebied in verband met monetaire beleidsoperaties, luidende in euro

Dit zijn verplichtingen aan kredietinstellingen die voortvloeien uit het door DNB namens het Eurosysteem gevoerde geldmarktbeleid. Ultimo 2019 bedraagt deze post EUR 139.756 miljoen (ultimo 2018: EUR 178.101 miljoen).

De samenstelling van de post luidt per 31 december 2019 als volgt:

- 2.1 Rekeningen-courant (met inbegrip van reserveverplichtingen)

Ultimo 2019 bedragen deze verplichtingen EUR 131.213 miljoen (ultimo 2018: EUR 162.308 miljoen) en hebben betrekking op de bedragen die banken op een rekening bij DNB aanhouden, waaronder bedragen die zij aanhouden om aan hun minimumreserveverplichting te voldoen. Over de verplicht aan te houden reserves wordt de basisherfinancieringsrente vergoed. Tot 30 oktober 2019 betaalden banken over het saldo dat boven de minimum-reserveverplichting aangehouden werd 0% rente of de depositorente, afhankelijk van welke lager is. Vanaf 30 oktober 2019 heeft de Raad van Bestuur van de ECB een tweeledig systeem geïntroduceerd voor de vergoeding op overtollige reserves die worden aangehouden bij DNB. Hierbij wordt een gedeelte van het saldo dat reserveplichtige banken boven hun minimumreserve aanhouden vrijgesteld van de negatieve depositorente. Voor dit gedeelte geldt een rentetarief van 0%. Het volume dat is vrijgesteld voor een specifieke bank bovenop de minimumreserve is vastgesteld op zes maal²⁷ de minimumreserve van die bank. Het niet-vrijgestelde deel van de overtollige reserves wordt vergoed tegen 0% rente of de depositorente, afhankelijk van welke lager is.

- 2.2 Depositofaciliteit

Dit is een permanente faciliteit die ultimo 2019 EUR 8.543 miljoen (ultimo 2018: EUR 15.793 miljoen) bedraagt en door de kredietinstellingen kan worden benut om deposito's, tegen de depositorente, tot de ochtend van de volgende werkdag bij DNB te plaatsen.

- 2.3 Termijndeposito's

Dit zijn liquiditeit absorberende operaties in de vorm van deposito's. Hierop hebben in 2019, net als in 2018, geen inschrijvingen plaatsgevonden.

²⁷ De Raad van Bestuur van de ECB kan deze multiplier van zes in de loop van de tijd aanpassen in lijn met veranderende niveaus van overliquiditeit.

154 - 2.4 'Fine-tuning'-transacties met wederinkoop

Dit zijn monetaire beleidstransacties ter verkrapping van de liquiditeit. In 2019, evenals in 2018, hebben dergelijke transacties niet plaatsgevonden.

- 2.5 Deposito's uit hoofde van margestortingen

Dit zijn deposito's die kredietinstellingen aanhouden in gevallen waar de marktwaarde van het onderpand een voorafgestelde grenswaarde onderschrijft, waardoor een tekort aan onderpand ontstaat ten opzichte van de uitstaande monetaire beleidstransacties. In 2019 zijn er, evenals in 2018, geen deposito's uit hoofde van margestortingen aangehouden.

3. Overige verplichtingen aan kredietinstellingen in het eurogebied, luidende in euro

Deze post is ultimo 2019 nihil, ultimo 2018 bestond deze post nog geheel uit verplichtingen uit repotransacties (EUR 824 miljoen).

4. Verplichtingen aan overige ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro

Ultimo 2019 bedraagt het totaal van deze post EUR 5.317 miljoen (ultimo 2018: EUR 2.944 miljoen).

- 4.1 Overheid

Deze post van EUR 3.290 miljoen (ultimo 2018: EUR 2.193 miljoen) bestaat uit direct opeisbare verplichtingen aan de overheid.

- 4.2 Overige verplichtingen

Deze post van EUR 2.027 miljoen (ultimo 2018: EUR 751 miljoen) bestaat voornamelijk uit niet-monetaire deposito's.

5. Verplichtingen aan niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro

Deze post van EUR 41.922 miljoen (ultimo 2018: EUR 62.221 miljoen) bestaat voor EUR 40.271 miljoen uit niet-monetaire deposito's (ultimo 2018: EUR 59.562 miljoen), verplichtingen aan het Europese Single Resolution Fund van EUR 1.620 miljoen (ultimo 2018: EUR 1.792 miljoen) en verplichtingen uit margestortingen van EUR 31 miljoen (ultimo 2018: EUR 4 miljoen). Ultimo 2019 zijn de verplichtingen uit repotransacties nihil (ultimo 2018: EUR 863 miljoen).

7. Verplichtingen aan niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta

Deze post van EUR 161 miljoen (ultimo 2018: nihil) bestaat geheel uit verplichtingen uit repotransacties.

8. Tegenwaarde van toegewezen bijzondere trekkingsrechten in het IMF

Deze post is toegelicht onder de activapost 'Vorderingen op het Internationaal Monetair Fonds (IMF)'.

10. Overige verplichtingen

Ultimo 2019 bedragen de totale overige verplichtingen EUR 882 miljoen (ultimo 2018: EUR 764 miljoen). Deze bestaat voornamelijk uit valutaherwaarderingsverschillen op de off-balance sheet-instrumenten van EUR 304 miljoen (ultimo 2018: EUR 284 miljoen), opgelopen rente met betrekking tot TLTRO-II leningen van EUR 295 miljoen (ultimo 2018: EUR 203 miljoen) en onderpand in contanten van EUR 198 miljoen (ultimo 2018: EUR 193 miljoen).

De herwaarderingsverschillen zijn gespecificeerd in het overzicht van de off-balance sheet posities van valutaswaps, valutaforwards en renteswaps op pagina 161.

11. Voorzieningen

De post 'Voorzieningen' is als volgt gespecificeerd:

In miljoenen

	Totaal	Voorziening voor financiële risico's	Voorziening monetaire beleids- operaties	Voorziening personeels- beloningen	Overige voorzieningen
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Stand per 31 december 2017	1.516	1.496	4	13	3
Onttrekking	-16	-9	-4	-1	-2
Vrijval	-	-	-	0	0
Dotatie	517	500	9	0	8
Stand per 31 december 2018	2.017	1.987	9	12	9
Onttrekking	-3	-	-	0	-3
Vrijval	-181	-177	-4	-	-
Dotatie	1	-	-	1	-
Stand per 31 december 2019	1.834	1.810	5	13	6

156 Voorziening voor financiële risico's

In 2019 is er EUR 177 miljoen uit de voorziening voor financiële risico's vrijgevallen. De totale voorziening bedraagt ultimo 2019 EUR 1.810 miljoen (ultimo 2018: EUR 1.987 miljoen).

In bijlage 1 van het hoofdstuk Verantwoording wordt nader ingegaan op de risico's waaraan DNB blootstaat.

Voorziening monetaire beleidsoperaties

Naar aanleiding van de jaarlijkse test voor bijzondere waardeverminderingen in de CSPP-portefeuille heeft de Raad van Bestuur van de ECB de hoogte van de reeds in 2018 gevormde voorziening beoordeeld en besloten deze te reduceren van EUR 161 miljoen ultimo 2018 naar EUR 89 miljoen ultimo 2019. In overeenstemming met artikel 32.4 van de Statuten van het ESCB en van de ECB is de voorziening gevormd door alle deelnemende NCB's in het Eurosysteem, naar rato van hun aandeel in de ECB. Als gevolg hiervan is EUR 4 miljoen uit de voorziening monetaire beleidsoperaties vrijgevallen in het 'Netto resultaat van herverdeling monetair inkomen'.

Voorziening personeelsbeloningen

De voorziening voor personeelsbeloningen is met EUR 1 miljoen toegenomen tot EUR 13 miljoen (ultimo 2018: EUR 12 miljoen). Deze stijging houdt verband met de afgenomen disconteringsvoet waarmee toekomstige verplichtingen contant worden gemaakt (zie tabel op pagina 157).

DNB kent de volgende regelingen:

- een toegezegde pensioenregeling;
- een bijdrage in de ziektekostenverzekering van de gepensioneerden (beperkte groep);
- een jubileum- en afscheidsregeling;
- een sociaal-planregeling.

DNB kent een pensioenregeling voor haar medewerkers gebaseerd op het middelloon. De pensioenregeling heeft een voorwaardelijke indexatie op basis van de prijsindex. Hiermee is de indexatie gelijk aan die van de gepensioneerden en gewezen medewerkers van DNB. Jaarlijks vindt indexatie plaats als de financiële positie van het Pensioenfonds DNB dit toelaat. Daar de dekkingsgraad van het Pensioenfonds DNB 119,8% bedraagt per 31 december 2019, is er geen sprake van een dekkingstekort tot en met ultimo 2019. Dit jaar is gedeeltelijke indexatie toegepast. De betaalde pensioenpremie is als last genomen; hiervoor is geen voorziening gevormd.

De bijdrage in de ziektekostenverzekering van de gepensioneerden betreft een tegemoetkoming in de desbetreffende kosten aan een beperkte groep gepensioneerden van DNB en is te karakteriseren als een overgangsregeling.

De jubileum- en afscheidsregeling betreft de uitkeringen bij 20-, 30-, 40- en 50-jarig dienstverband en uitkeringen bij pensionering, arbeidsongeschiktheid en overlijden.

De verplichtingen en de jaarlasten zijn actuarieel bepaald. De hierbij gehanteerde veronderstellingen luiden als volgt:

	31 december 2019	31 december 2018
Disconteringsvoet overige personeelsbeloningen	Regelings specifiek (jubileum: 0,70% overig: 0,65%)	Regelings specifiek (jubileum: 1,45% overig: 1,35%)
Prijsinflatie	2,0%	2,0%
Algemene salarisstijging	2,0%	2,0%
Individuele salarisstijging (gemiddeld)	2,0%	2,0%
Verwachte gemiddelde pensioenleeftijd	Voor alle deelnemers is leeftijd 67 verondersteld.	Voor alle deelnemers is leeftijd 67 verondersteld.
Overlevingskansen	Prognosetafel AG 2018 + ervaringssterfte	Prognosetafel AG 2018 + ervaringssterfte

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen bestaat voornamelijk uit een voorziening die is gevormd voor personeelsgerelateerde kosten in verband met outsourcing van ICT-diensten (ultimo 2019: EUR 6 miljoen, ultimo 2018: EUR 8 miljoen).

158 **12. Herwaarderingsrekeningen**

De omvang van deze post is ultimo 2019 EUR 26.636 miljoen (ultimo 2018: EUR 21.726 miljoen). De samenstelling van de post 'Herwaarderingsrekeningen' is als volgt:

In miljoenen

	Totaal	Goud	Vreemde valuta	Vastrentende waarden	Aandelen- fondsen	Obligatie- fondsen
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Stand per 31 december 2017	21.035	20.177	62	44	752	0
Per saldo herwaarderingsmutaties	691	770	33	-21	-93	2
Stand per 31 december 2018	21.726	20.947	95	23	659	2
Per saldo herwaarderingsmutaties	4.910	4.591	-7	2	208	116
Stand per 31 december 2019	26.636	25.538	88	25	867	118

De stijging van het totaal van de herwaarderingsrekeningen met EUR 4.910 miljoen is grotendeels toe te schrijven aan de gestegen marktwaarde van goud.

13. Kapitaal en reserves

Het maatschappelijk kapitaal van DNB dat volledig is geplaatst en volgestort bedraagt EUR 500 miljoen, verdeeld in 500 aandelen van EUR 1 miljoen. De Nederlandse Staat is houder van alle aandelen. De wettelijke reserve is gevormd voor de boekwaarde van de immateriële vaste activa.

Het verloop van de post 'Kapitaal en reserves' voor winstverdeling is als volgt:

In miljoenen

	Totaal	Geplaatst kapitaal	Algemene reserve	Wettelijke reserve
	EUR	EUR	EUR	EUR
Stand per 31 december 2017	7.929	500	7.399	30
Resultaat over boekjaar 2017	121			
Dividend	-115			
Toevoeging van de nettowinst 2017*	6		6	
Mutatie aan wettelijke reserve	-		10	-10
Stand per 31 december 2018	7.935	500	7.415	20
Resultaat over boekjaar 2018	188			
Dividend	-179			
Toevoeging van de nettowinst 2018*	9		9	
Mutatie aan wettelijke reserve	-		6	-6
Stand per 31 december 2019	7.944	500	7.430	14

* Toevoeging nettowinst betreft de winst na dividenduitkering.

160 **14. Winst over het boekjaar en winstbestemming**

Ultimo 2019 bedraagt de winst over het boekjaar EUR 1.176 miljoen (ultimo 2018: EUR 188 miljoen).

Met inachtneming van de statutaire bepaling en het mandaat van de aandeelhouder wordt als winstbestemming voorgesteld (zie bijlage 1 van het hoofdstuk Verantwoording):

In miljoenen

	2019	2018
	EUR	EUR
Toevoeging aan de algemene reserve	539	9
Uitkering aan de Staat	637	179
Winst over het boekjaar	1.176	188

Overige toelichting op de balans

161

Herwaarderingsverschillen van off-balance sheet posities

In onderstaand overzicht zijn de off-balance sheet posities gespecificeerd. Deze zijn omgerekend naar EUR, wat leidt tot een netto herwaarderingsverschil:

In miljoenen

	31 december 2019								31 december 2018							
	Totaal	EUR	USD	JPY	GBP	CNH	DKK	SDR	Totaal	EUR	USD	JPY	GBP	CNH	DKK	SDR
Valutaswaps																
te ontvangen	7.243	5.838	1.405	-	-	-	-	-	7.767	6.256	1.511	-	-	-	-	-
te leveren	-7.547	-	-4.417	-1.396	-10	-13	-76	-1.635	-8.046	-60	-5.115	-1.456	-10	-13	-329	-1.063
	-304	5.838	-3.012	-1.396	-10	-13	-76	-1.635	-279	6.196	-3.604	-1.456	-10	-13	-329	-1.063
Valutaforwards																
te ontvangen	6.856	3.465	3.391	-	-	-	-	-	7.024	3.679	3.345	-	-	-	-	-
te leveren	-6.856	-3.104	-3.613	-41	-43	-55	-	-	-7.029	-3.112	-3.399	-1	-	-	-	-517
	-0	361	-222	-41	-43	-55	-	-	-5	567	-54	-1	-	-	-	-517
Renteswaps	0	-	0	-	-	-	-	-	0	-	0	-	-	-	-	-
Totaal*	-304	6.199	-3.234	-1.437	-53	-68	-76	-1.635	-284	6.763	-3.658	-1.457	-10	-13	-329	-1.580

* DNB heeft het valutarisico van de posities in de tabel afgedekt, met uitzondering van de werkvoorraden.

De valutaswaps en -forwards worden gebruikt om valutakoersrisico's af te dekken. Het doel van de renteswaps is het afdekken van renterisico. Futures worden gebruikt om de looptijd van de beleggingsportefeuille te sturen.

Een valutaswap is een transactie waarbij de ene valuta soort direct gekocht of verkocht wordt voor een andere valuta soort tegen een contante koers en na een bepaalde termijn weer terugverkocht of -gekocht wordt tegen de termijnkoers. Een valutaforward is een transactie waarbij de ene valuta soort wordt gekocht of verkocht in ruil voor een andere valuta tegen een bepaalde valutakoers, waarbij de valuta op termijn wordt geleverd. De posities worden bij aanvang gewaardeerd tegen de contante koers, gesplitst in een off-balance sheet verantwoording tegen de termijnkoers en een te amortiseren termijnresultaat verantwoord onder de balanspost 'Overlopende activa'. Het te amortiseren termijnresultaat bestaat uit het

162 verschil tussen de termijankoers en de contante koers. Hiermee ontwikkelt de waardering zich op termijn naar de termijankoers.

Een renteswap is een transactie waarbij twee tegenpartijen gedurende een afgesproken periode rentestromen in dezelfde valuta ruilen zonder uitwisseling van de hoofdsom. De onderliggende waarde van de renteswaps is ultimo 2019 EUR 45 miljoen (ultimo 2018: EUR 105 miljoen).

Een future is een verhandelbaar termijncontract waarbij op een bepaald tijdstip een hoeveelheid van een onderliggende waarden tegen een vooraf bepaalde prijs wordt gekocht of verkocht. Ultimo 2019 had DNB een futurepositie van EUR 1.003 miljoen in EUR (ultimo 2018: -EUR 5.478 miljoen) en EUR 1.058 miljoen in USD (ultimo 2018: EUR 568 miljoen). De resultaten op futures worden op dagelijkse basis afgerekend.

USD tender

In de off-balance sheet posities zitten forwards ten aanzien van de ECB als gevolg van het kortlopende USD liquiditeit verschaffende programma. De hieraan gerelateerde vorderingen uit hoofde van swaptransacties met tegenpartijen binnen het Eurosysteem voor het verschaffen van US dollar liquiditeit in ruil voor euro liquiditeit, zijn ook opgenomen onder de off-balance sheet posities.

Securities lending-programma

In overeenstemming met besluiten van de Raad van Bestuur van de ECB heeft DNB haar waardepapieren die zijn aangekocht onder het PSPP beschikbaar gesteld voor securities lending. Tenzij voor deze securities lending-activiteiten onderpand in contanten is afgegeven, worden de securities lending-activiteiten off-balance verantwoord. Ultimo 2019 was de nominale omvang van de securities lending-activiteiten EUR 107 miljoen (ultimo 2018: EUR 197 miljoen).

Vreemde valuta positie

Ultimo 2019 bedraagt de tegenwaarde van de som van de activa luidende in vreemde valuta (begrepen in de activaposten 2, 3 en 9.3) EUR 14.233 miljoen (ultimo 2018: EUR 14.020 miljoen). Ultimo 2019 bedraagt de tegenwaarde van de som van de passiva luidende in vreemde valuta (begrepen in de passivaposten 6, 7 en 8) EUR 6.129 miljoen (ultimo 2018: EUR 5.878 miljoen). DNB heeft het valutarisico afgedekt, met uitzondering van de werkvoorraden.

Beheer en bewaarneming

DNB beheert en bewaart effecten en andere waardepapieren als onderdeel van de dienstverlening aan centrale banken buiten het eurogebied en overheden. Beheer en bewaarneming geschiedt voor rekening en risico van de tegenpartij. De opbrengsten worden verantwoord in de winst- en verliesrekening onder provisiebaten.

Buffers voor balansbrede risico's

Als gevolg van de door het Eurosysteem genomen maatregelen om het functioneren van het eurogebied te stabiliseren, zijn de financiële risico's voor DNB in 2019 nog steeds aanzienlijk. Het financiële risico ultimo 2019 is bepaald op EUR 3.640 miljoen (ultimo 2018: EUR 5.194 miljoen). Van het totale balansbrede risico van EUR 3.640 miljoen heeft EUR 1.810 miljoen (2018: EUR 1.987 miljoen) betrekking op specifieke risico's uit het APP²⁸. Ultimo 2019 bedraagt de voorziening voor financiële risico's EUR 1.810 miljoen (ultimo 2018: EUR 1.987 miljoen).

De buffers voor balansbrede risico's worden als volgt gespecificeerd:

In miljoenen

	31 december 2019	31 december 2018
	EUR	EUR
Kapitaal en reserves (exclusief wettelijke reserve)	7.930	7.915
Voorziening voor financiële risico's	1.810	1.987
Totaal	9.740	9.902

²⁸ Het risico op het APP is opgebouwd uit kredietrisico op de aankopen, exclusief blootstellingen aan de Nederlandse overheid, en renterisico. Voor een verdere toelichting omtrent de financiële risico's van DNB wordt verwezen naar bijlage 1 van het hoofdstuk Verantwoording.

Gebeurtenissen na balansdatum

Uittreding Bank of England

Als gevolg van het vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie, en de daaruit volgende terugtrekking van de Bank of England uit het ESCB, wijzigt de kapitaalsleutel. De verdeling van het kapitaal in de ECB is voor de overgebleven NCB's per 1 februari 2020 als volgt:

In procenten

164

	Kapitaalsleutel vanaf 1 februari 2020	Kapitaalsleutel tot en met 31 januari 2020
	%	%
Nationale Bank van België	2,9630	2,5280
Deutsche Bundesbank	21,4394	18,3670
Eesti Pank	0,2291	0,1968
Central Bank of Ireland	1,3772	1,1754
Bank of Greece	2,0117	1,7292
Banco de España	9,6981	8,3391
Banque de France	16,6108	14,2061
Banca d'Italia	13,8165	11,8023
Central Bank of Cyprus	0,1750	0,1503
Latvijas Banka	0,3169	0,2731
Lietuvos bankas	0,4707	0,4059
Banque centrale du Luxembourg	0,2679	0,2270
Central Bank of Malta	0,0853	0,0732
De Nederlandsche Bank	4,7662	4,0677
Oesterreichische Nationalbank	2,3804	2,0325
Banco de Portugal	1,9035	1,6367
Banka Slovenije	0,3916	0,3361
Národná banka Slovenska	0,9314	0,8004
Suomen Pankki-Finlands Bank	1,4939	1,2708
Totaal eurogebied NCB's*	81,3286	69,6176
Bulgarian National Bank	0,9832	0,8511
Česká národní banka	1,8794	1,6172
Danmarks Nationalbank	1,7591	1,4986
Hrvatska narodna banka	0,6595	0,5673
Magyar Nemzeti Bank	1,5488	1,3348
Narodowy Bank Polski	6,0335	5,2068
Banca Națională a României	2,8289	2,4470
Sveriges Riksbank	2,9790	2,5222
Bank of England	0,0000	14,3374
Totaal niet-eurogebied NCB's*	18,6714	30,3824
Totaal euro- en niet-eurogebied NCB's	100,0000	100,0000

* Totaaltelling kan afwijken door afrondingen.

Gevolgen voor het aandeel van DNB in het kapitaal van de ECB

De ECB heeft haar maatschappelijk en geplaatste kapitaal van EUR 10.285 miljoen niet gewijzigd naar aanleiding van het vertrek van de Bank of England uit het ESCB. Het aandeel van de Bank of England in het geplaatste kapitaal van de ECB, dat 14,3% bedroeg, wordt verdeeld over zowel NCB's in het eurogebied als de resterende NCB's buiten het eurogebied. Als gevolg hiervan groeit het aandeel van DNB in het kapitaal van de ECB met 0,6985%.

De ECB heeft het volgestorte kapitaal van EUR 7.659 miljoen in 2020 niet gewijzigd naar aanleiding van het vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie. In 2020 is de terugstorting van EUR 58 miljoen kapitaal naar de Bank of England voor hetzelfde bedrag bijgestort door de resterende NCB's. In 2021 en 2022 zullen de NCB's in het eurogebied door middel van twee additionele betalingen hun toegenomen aandeel in het kapitaal van de ECB, als gevolg van het vertrek van de Bank of England uit het ESCB, volledig storten. Stortingen voor DNB als gevolg hiervan bedragen EUR 4 miljoen in 2020, EUR 36 miljoen in 2021 en EUR 36 miljoen in 2022.

Gevolgen voor DNB's vorderingen uit hoofde van de overdracht van externe reserves aan de ECB

Bijdragen van de NCB's aan de overdracht van externe reserves aan de ECB zijn gekoppeld aan hun aandeel in het maatschappelijk en geplaatste kapitaal van de ECB.²⁹ Als gevolg van het vertrek van de Bank of England uit de ESCB neemt het aandeel van de NCB's in het eurogebied (die externe reserves hebben overgedragen aan de ECB) toe. De Raad van Bestuur van de ECB heeft echter besloten om de bijdragen van de NCB's in het eurogebied te verminderen, zodat het totale bedrag aan externe reserves dat al door de NCB's in het eurogebied is overgedragen ongeveer op het huidige niveau zal blijven. De vordering uit hoofde van de overdracht van externe reserves aan de ECB is hierdoor slechts marginaal aangepast. Voor DNB heeft dit geresulteerd in een storting van EUR 7 miljoen op 3 februari 2020.

Covid-19

De uitbraak van Covid-19 heeft waarschijnlijk impact op de toekomstige resultaten en financiële positie van DNB. Door de huidige onzekerheden rondom de ontwikkeling van de pandemie is een betrouwbare kwantitatieve inschatting van deze impact nog niet te maken.

²⁹ Overeenkomstig Artikel 30.2 van de Statuten van het ESCB.

166 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Aansprakelijkstellingen en aansprakelijkheidsprocedures

Het komt voor dat DNB uit hoofde van haar toezichttaak of anderszins aansprakelijkstellingen ontvangt (of aankondigingen van aansprakelijkstellingen). In sommige gevallen worden aansprakelijkheidsprocedures tegen DNB aanhangig gemaakt. Indien de uit een dergelijke procedure voortvloeiende verplichting voor DNB niet redelijkerwijs valt in te schatten of het niet waarschijnlijk is dat de verplichting moet worden voldaan, wordt volstaan met vermelding in deze toelichting. De relevante lopende zaak wordt hieronder toegelicht.

In september 2016 hebben een stichting die eerder zonder vergunning optrad als verzekeraar en haar directeur DNB voor de kantonrechter Amsterdam gedagvaard en schadevergoeding gevorderd. Zij hebben gesteld dat DNB jegens deze stichting en haar directeur onrechtmatig zou hebben gehandeld. De zaak is verwezen naar de rechtbank die de eisers eind 2017 niet-ontvankelijk heeft verklaard in hun vordering. Het gerechtshof Amsterdam heeft op 26 februari 2019 de uitspraak van de rechtbank bekrachtigd en DNB in het gelijk gesteld. Tegen deze uitspraak is door de stichting en haar directeur cassatie ingesteld.

IMF

DNB heeft verschillende kredietfaciliteiten ter beschikking gesteld aan het IMF, in het kader van de rol van DNB als uitvoerend orgaan van het Nederlandse IMF-lidmaatschap. Deze zijn verder toegelicht op pagina 131 en 132.

Uitbesteding

DNB heeft van haar ICT-functie de eindgebruikersdiensten, het datacenter en de hiermee samenhangende diensten uitbesteed aan een externe partij. De initiële looptijd van deze aanbesteding is vier jaar, eindigend in maart 2023. De contractuele financiële verplichting is voor een groot gedeelte afhankelijk van de toekomstige afname van diensten. De minimumverplichting per contractjaar betreft 65% van de lasten van het voorgaande contractjaar. De lasten over het eerste contractjaar zijn ongeveer EUR 16 miljoen.

Huur- en leaseovereenkomsten

Sinds 1 juli 2018 huurt DNB een deel van het Tooropgebouw en het nabijgelegen gebouw aan de Omval te Amsterdam. De huurovereenkomsten lopen tot 31 augustus 2025. DNB gaat begin 2020 verhuizen omdat het pand aan het Frederiksplein aan een grondige renovatie toe is. De jaarlijkse huurlasten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt. De aangegeven verplichting is opgenomen in onderstaande tabel.

In 2019 is DNB een erfpachtovereenkomst aangegaan met de Nederlandse Staat ten behoeve van een nieuw te bouwen locatie voor het bankbiljettenbedrijf en de goudkluis. De overeenkomst heeft een looptijd van 60 jaar. De jaarlijkse canon wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt. De aangegane verplichting is opgenomen in de onderstaande tabel.

Sinds 1 oktober 2019 huurt DNB het voormalige gebouw van drukkerij Johan Enschedé in Haarlem, ten behoeve van de tijdelijke huisvesting van het bankbiljettenbedrijf en de goudkluis. De overeenkomst loopt tot 1 april 2024. De jaarlijkse huurlasten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt. De aangegane verplichting is opgenomen in de onderstaande tabel.

Een aantal medewerkers van DNB heeft uit hoofde van zijn of haar functie recht op een leaseauto. Leasecontracten hebben een standaard looptijd van 4 of 5 jaar met een verlengingsclausule. In onderstaande tabel is de aangegane verplichting van de huidige leasecontracten weergegeven. Voor de medewerkers waarvan het contract in 2019 is verlopen, is in onderstaande tabel reeds rekening gehouden met verlenging tegen de huidige leaseprijs.

In miljoenen

	Totaal	2020	2021 tot en met 2024	2025 en verder
	EUR	EUR	EUR	EUR
Huurovereenkomsten	50	10	35	5
Erfpachtovereenkomsten	9	0	1	8
Leaseovereenkomsten	3	1	2	-
Totaal	62	11	38	13

168 3. Toelichting op de winst- en verliesrekening

Bedrijfsopbrengsten**1 en 2 Netto rentebaten**

Onder deze post zijn de rentebaten en -lasten begrepen met betrekking tot de activa en passiva in euro.

De specificatie van de rentebaten luidt als volgt:

In miljoenen

	2019	2018
	EUR	EUR
Beleggingen	176	121
Verplichtingen kredietinstellingen eurogebied	711	939
Niet-monetaire deposito's	150	125
Monetaire portefeuilles	456	445
Totaal	1.493	1.630

De daling van de rentebaten is voornamelijk het resultaat van de daling van het gemiddeld saldo op de depositofaciliteit en op rekeningen-courant aangehouden bij DNB. Over de aangehouden gelden boven het vrijgestelde saldo betalen instellingen de negatieve depositorente (zie voor toelichting passivapost 2.1).

De specificatie van de rentelasten luidt als volgt:

169

In miljoenen

	2019	2018
	EUR	EUR
Monetaire kredietverlening	-95	-79
Overige	-236	-184
Totaal	-331	-263

De rentelasten op monetaire kredietverlening betreffen voornamelijk de lasten op de TLTRO-II leningen (zie voor toelichting activapost 5.2). Onder 'Overige' vallen voornamelijk kosten voor het afdekken van valutarisico's.

3. Gerealiseerde winsten/verliezen uit financiële transacties

In miljoenen

	2019	2018
	EUR	EUR
Valutaverkoopresultaat	21	-2
Prijsverkoopresultaat vastrentende waarden	24	12
Prijsverkoopresultaat aandelenfondsen	161	2
Prijsverkoopresultaat obligatiefondsen	5	-13
Totaal	211	-1

4. Afwaardering op lagere marktwaarde

De afwaarderingen van EUR 3 miljoen (2018: EUR 42 miljoen) bestaan voornamelijk uit prijsafwaarderingen op de bedrijfsobligaties die niet ten laste van de herwaarderingsrekeningen konden worden gebracht.

170 **5. Overdracht naar/uit voorziening voor financiële risico's**

In 2019 zijn de risico's gedaald waarvoor de voorziening voor financiële risico's is gevormd en daarom valt EUR 177 miljoen vrij (2018: dotatie EUR 491 miljoen). Door deze vrijval is de omvang van de voorziening gedaald naar EUR 1.810 miljoen (ultimo 2018: EUR 1.987 miljoen).

8. Inkomsten uit gewone aandelen en deelnemingen

Over 2019 bedraagt deze post EUR 112 miljoen (2018: EUR 93 miljoen) en bestaat voornamelijk uit het resultaat van de deelneming ECB en dividenden op de beleggingen.

De opbouw van het resultaat van de deelneming ECB kan als volgt worden gespecificeerd:

In miljoenen

	2019	2018
	EUR	EUR
Tussentijdse winstuitkering boekjaar	84	68
Finale winstuitkering vorig boekjaar	21	16
Totaal	105	84

9. Netto resultaat van herverdeling monetair inkomen

Het netto resultaat van herverdeling van monetair inkomen kan als volgt worden gespecificeerd:

In miljoenen

	2019	2018
	EUR	EUR
Aan DNB toekomende monetaire inkomsten	661	694
Door DNB verdiende monetaire inkomsten	-905	-1.201
Saldo herverdeling monetaire inkomsten van DNB	-244	-507
Correctie herverdeling monetaire inkomsten voorgaande jaren	-1	3
Voorziening monetaire beleidsoperaties	4	-5
Netto resultaat herverdeling monetaire inkomsten	-241	-509

De hoogte van het monetair inkomen van elke NCB binnen het Eurosysteem wordt vastgesteld op basis van de feitelijke jaarinkomsten uit hoofde van geormerkte activa afgezet tegen de referentiepassiva. De te oormerken activa omvatten: 'Kredietverlening aan kredietinstellingen in het eurogebied in verband met monetaire beleidsoperaties, luidende in euro', 'Voor doeleinden van monetair beleid aangehouden waardepapieren', 'Vorderingen uit hoofde van de overdracht van externe reserves aan de ECB', 'Netto vorderingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem', 'Overige vorderingen binnen het Eurosysteem (netto)' en een beperkt bedrag aan goudreserves naar rato van de Eurosysteem-kapitaalsleutel. Goudopbrengsten worden buiten beschouwing gelaten. Waardepapieren die worden aangehouden voor monetaire beleidsdoeleinden³⁰, waaronder effecten uitgegeven door centrale overheden en agentschappen³¹, worden geacht inkomen te genereren gebaseerd op het herfinancieringspercentage. Wanneer de waarde van de geormerkte activa de waarde van de referentiepassiva over- of onderschrijft, zal het verschil worden gecompenseerd door ten aanzien van het verschil het herfinancieringspercentage toe te passen. De baten op de geormerkte activa zijn verantwoord onder de post 'Rentebaten'. De referentiepassiva omvatten: 'Bankbiljetten in omloop', 'Verplichtingen aan kredietinstellingen van het eurogebied in verband met monetaire beleidsoperaties, luidende in euro' en 'Overige verplichtingen binnen het Eurosysteem (netto)'. Eventuele rente betaald over in de referentiepassiva opgenomen posten wordt in mindering gebracht op het te herverdelen monetair inkomen.

De door de NCB's van het Eurosysteem gepoolde monetaire inkomsten dienen onder de NCB's te worden verdeeld naar rato van hun bijdrage aan het geplaatste kapitaal van de ECB. Het poolen en herverdelen van het monetair inkomen leidt tot herverdelingseffecten. Deze worden enerzijds veroorzaakt doordat het rendement op bepaalde geormerkte activa of betaalde rente op gerelateerde passiva kunnen verschillen bij de verschillende NCB's van het Eurosysteem. Anderzijds verschilt het aandeel van de te oormerken activa en gerelateerde passiva van die NCB's van het aandeel dat zij volgens de Eurosysteem-kapitaalsleutel in het totaal van de geormerkte activa en gerelateerde passiva van de NCB's van het Eurosysteem hebben. Het saldo van de herverdeling van de monetaire inkomsten van -EUR 244 miljoen (2018: -EUR 507 miljoen) komt voort uit het verschil tussen de door DNB gepoolde monetaire inkomsten van EUR 905 miljoen en de aan DNB op basis van haar Eurosysteem-kapitaalsleutel toekomende monetaire inkomsten van EUR 661 miljoen. Het netto resultaat herverdeling monetair inkomen bevat tevens het aandeel van DNB in de mutatie van de voorziening monetaire beleidsoperaties. Voor 2019 betreft dit een resultaat van EUR 4 miljoen in verband met de gedeeltelijke vrijval van de in 2018 gevormde voorziening (2018: -EUR 5 miljoen).

³⁰ Besluit ECB/2009/16 van 2 juli 2009 houdende de tenuitvoerlegging van het programma voor de aankoop van gedekte obligaties en Besluit ECB/2011/17 van 3 november 2011 houdende de tenuitvoerlegging van het tweede programma voor de aankoop van gedekte obligaties.

³¹ Besluit ECB/2015/10 van 4 maart 2015 inzake een overheidsprogramma voor aankoop van activa op secundaire markten.

172 **10. Overige baten**

DNB houdt als zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) prudentieel toezicht op financiële instellingen. Onder deze post vallen de baten uit hoofde van de doorberekening van de kosten van de ZBO-taken aan de onder toezicht staande instellingen, alsmede de overheidsbijdragen voor de uitvoering van deze werkzaamheden.

De opbouw van de overige baten kan als volgt worden gespecificeerd:

In miljoenen

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	<u>EUR</u>	<u>EUR</u>
Bijdrage instellingen	182	173
Overheidsbijdrage	4	5
Overige	<u>1</u>	<u>0</u>
Totaal	187	178

Conform de toezicht- en resolutiewetgeving wordt nadere informatie in een aparte verantwoording weergegeven.

Bedrijfslasten

11. Personeelskosten

In 2019 bedraagt het gemiddeld aantal personeelsleden omgerekend in voltijdse eenheden 1.813 (gemiddelde over 2018: 1.816).

De post 'Personeelskosten' is in 2019 respectievelijk 2018 als volgt te specificeren:

In miljoenen

	2019	2018
	EUR	EUR
Lonen en salarissen	-154	-153
Sociale lasten	-21	-21
Pensioenlasten	-35	-33
Overige personeelskosten	-17	-23
Totaal	-227	-230

De jaarlast van EUR 35 miljoen (2018: EUR 33 miljoen) die voortvloeit uit de pensioenregeling is opgenomen onder de post 'Pensioenlasten' en bestaat uit de afgedragen premies (2019: EUR 41 miljoen; 2018: EUR 39 miljoen), verminderd met de eigen bijdrage van de medewerkers (2019: EUR 6 miljoen; 2018: EUR 6 miljoen).

De jaarlast uit hoofde van de bijdrage in de ziektekostenverzekering van de gepensioneerden is verantwoord onder de post 'Sociale lasten'. De met de overige personeelsbeloningen samenhangende jaarlasten zijn begrepen onder 'Lonen en salarissen' en 'Sociale lasten'.

174 Beloningen

Algemeen

DNB dient uit hoofde van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (hierna 'WNT') de bezoldiging van haar topfunctionarissen te publiceren alsmede de bezoldiging van niet-topfunctionarissen als die boven de in de wet bedoelde bezoldigingsnorm uitkomen. Voor de directieleden die in 2018 herbenoemd zijn (tweede termijn) alsmede voor de in 2018 nieuw benoemde directieleden hebben de ministers van Financiën en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties besloten dat DNB met haar directieleden een individuele bezoldiging mag overeenkomen die hoger is dan de WNT-norm.

Het WNT-bezoldigingsmaximum over het boekjaar 2019 is EUR 194.000 (2018: EUR 189.000). Tenzij anders is vermeld, zijn alle genoemde functionarissen het gehele jaar en voltijds in functie geweest.

Directie

De individuele maximale bezoldiging van de directieleden voor 2019, zoals vastgesteld door de minister van Financiën, is inclusief vakantiegeld, extra maand en overige arbeidsvoorwaarden en kent geen prestatiebeloning. De pensioenregeling van de directieleden is overeenkomstig de met de minister van Financiën gemaakte afspraken in 2005 en is aangepast aan de wettelijke bepalingen die gelden sinds 1 januari 2015. Zij betalen evenals de overige werknemers een eigen bijdrage in de pensioenpremie.

Onderstaand de specificatie van de beloning en belaste onkostenvergoedingen en de beloning betaalbaar op termijn (pensioenlasten) van de directie voor de relevante periode als directielid:

175

Naam ¹	Functie	Beloning en belaste onkostenvergoedingen		Beloning betaalbaar op termijn		Totale bezoldiging ⁵		Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	
		2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Klaas Knot	President	395.023	390.946	26.189	25.675	421.212	416.621	420.000	422.831
Else Bos ²	Directeur	386.015	220.600	25.157	16.568	411.172	237.168	410.000	201.795
Frank Elderson	Directeur	322.731	320.650	26.189	25.675	348.920	346.325	348.000	350.619
Job Swank	Directeur	317.246	323.644	26.189	25.675	343.435	349.319	343.000	359.305
Nicole Stolk ³	Directeur	185.180	185.725	25.157	24.666	210.337	210.391	210.000	99.310
Jan Sijbrand ⁴	Directeur	-	193.225	-	12.713	-	205.938	-	196.570
Totaal		1.606.195	1.634.790	128.881	130.972	1.735.076	1.765.762		

¹ De heer Olaf Sleijpen is per 1 februari 2020 benoemd als directeur en is derhalve niet in de specificatie opgenomen.

² Vanaf 1 mei 2018 in dienst, eerst als divisiedirecteur, per 1 juli 2018 benoemd tot directielid. De bezoldiging 2018 omvat eveneens de bezoldiging als divisiedirecteur. Het individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum heeft betrekking op het tweede half jaar en is niet overschreden.

³ Tot 1 juli 2018 in de functie van secretaris-directeur, per 1 juli 2018 benoemd tot directielid. In de cijfers over 2018 is tevens de bezoldiging in de functie van secretaris-directeur opgenomen. Het individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum heeft betrekking op het tweede half jaar en is niet overschreden.

⁴ Tot 1 juli 2018 in dienst. Het individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum heeft betrekking op het eerste half jaar en is niet overschreden. De totale bezoldiging over 2018 bevat ook een bedrag aan vakantiegeld betrekking hebbend op en derhalve toegerekend aan 2017.

⁵ In 2019 is aan alle directieleden nog een aan 2018 toe te rekenen nabetaling gedaan. De individueel toepasselijke bezoldigingsmaxima voor 2018 en 2019 zijn hiermee niet overschreden.

176 **Raad van commissarissen**

Leden van de raad van commissarissen ontvangen een vergoeding conform de WNT: als lid maximaal 10% en als voorzitter maximaal 15% van de algemeen geldende WNT-norm.

Onderstaand volgt de specificatie van de commissarissenvergoedingen over 2019 en 2018:

	2019	2018
	EUR	EUR
Wim Kuijken (voorzitter)	29.100	28.350
Margot Scheltema (vicevoorzitter)	19.400	18.900
Feike Sijbesma	19.400	18.900
Kees Goudswaard ¹	19.400	18.900
Annemieke Nijhof ¹	19.400	18.900
Marry de Gaay Fortman	19.400	18.900
Roger Dassen ²	19.400	4.764
Jaap van Manen ³	-	14.136
Totaal	145.500	141.750

1 Tevens het gehele jaar lid van de Bankraad. Hiervoor ontvangt men een vergoeding van EUR 3.299 op jaarbasis (2018: EUR 3.299). Deze vergoeding is niet in bovenstaande specificatie opgenomen.

2 Benoemd per 1 oktober 2018.

3 Vicevoorzitter tot 1 oktober 2018.

Functionarissen met een bezoldiging boven de WNT-norm

Op grond van de WNT meldt DNB ook jaarlijks de functionarissen (zijnde niet-topfunctionarissen) met een bezoldiging boven het drempelbedrag (2019: EUR 194.000, 2018: EUR 189.000). Voor deze functionarissen geldt in de WNT geen maximering, maar wel een publicatieplicht. Dat deze functionarissen boven het drempelbedrag uitkomen, vloeit voort uit het arbeidsvoorwaardenpakket van DNB. Ten opzichte van vorig jaar is het aantal gepubliceerde functionarissen afgenomen van 29 naar 28 functionarissen.

Totaaloverzicht publicatie bezoldigingen

Hieronder volgt het totaaloverzicht van niet-topfunctionarissen (op functie) met een bezoldiging boven het drempelbedrag.

Functie	Gemiddelde omvang dienstverband per week		Beloning en belaste onkostenvergoedingen		Beloning betaalbaar op termijn		Totale bezoldiging	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
	Uren	Uren	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Divisiedirecteur	36,0	38,5	295.517	288.382	26.189	25.721	321.706	314.103
Divisiedirecteur	37,2	38,5	258.351	247.526	26.213	25.721	284.564	273.247
Divisiedirecteur	36,0	36,0	249.188	218.001	26.189	25.675	275.377	243.676
Divisiedirecteur	37,2	38,5	238.258	228.067	26.213	25.721	264.471	253.788
Divisiedirecteur	36,0	36,0	235.887	212.066	26.189	25.675	262.076	237.741
Divisiedirecteur	37,2	38,5	235.463	244.191	26.213	25.721	261.676	269.912
Divisiedirecteur	37,2	38,5	232.581	234.299	26.213	25.721	258.794	260.020
Divisiedirecteur	37,2	38,5	231.247	229.043	26.213	25.721	257.460	254.764
Divisiedirecteur	36,0	36,0	221.330	190.777	25.157	24.666	246.487	215.443
Divisiedirecteur	37,2	38,5	219.738	220.814	26.213	25.721	245.951	246.535
Divisiedirecteur	36,0	36,0	215.752	207.194	25.157	24.666	240.909	231.860
Divisiedirecteur	36,0	36,0	194.929	182.752	26.189	25.675	221.118	208.427
Divisiedirecteur	36,0	36,0	189.228	185.601	26.189	25.675	215.417	211.276
Divisiedirecteur	36,0	36,0	188.662	151.591	25.157	24.666	213.819	176.257
Divisiedirecteur	36,0	36,0	179.914	151.371	25.157	24.666	205.071	176.037
Afdelingshoofd	36,0	36,0	191.744	169.332	26.189	25.675	217.933	195.007
Afdelingshoofd	36,0	36,0	187.293	189.682	26.189	25.675	213.482	215.357
Afdelingshoofd	38,5	38,5	183.876	172.209	26.237	25.721	210.113	197.930
Afdelingshoofd	36,0	36,0	181.368	173.705	26.189	25.675	207.557	199.380
Afdelingshoofd	36,0	36,0	180.440	194.527	26.189	25.675	206.629	220.202
Afdelingshoofd	40,0	40,0	180.134	162.701	26.265	25.749	206.399	188.450
Afdelingshoofd	38,5	38,5	178.532	176.767	26.237	25.721	204.769	202.488
Afdelingshoofd	36,0	36,8	176.961	181.108	26.189	25.689	203.150	206.797
Afdelingshoofd	36,0	36,0	170.764	175.307	26.189	25.675	196.953	200.982
Afdelingshoofd	36,0	36,0	168.503	167.486	26.189	25.675	194.692	193.161
Specialist	38,3	38,9	192.805	165.005	15.662	15.814	208.467	180.819
Specialist	38,5	38,5	182.849	183.332	26.237	25.721	209.086	209.053
Specialist	36,0	36,0	170.736	170.439	26.189	25.675	196.925	196.114

178 **12. Andere beheerskosten**

De post 'Andere beheerskosten' is als volgt te specificeren:

In miljoenen

	2019	2018
	EUR	EUR
Inhuur-, uitzendkrachten en uitbesteed werk	-74	-64
Reis- en verblijfkosten	-5	-5
Huisvestingskosten	-16	-10
Inventaris-, software- en kantoorkosten	-26	-26
Algemene kosten	-13	-9
Totaal	-134	-114

In de algemene kosten is het honorarium van de externe accountant opgenomen. Het honorarium is gesplitst in de volgende categorieën:

In hele bedragen

	2019			2018
	KPMG Accountants N.V. EUR	KPMG Netwerk EUR	Totaal KPMG EUR	Deloitte Accountants B.V. EUR
Onderzoek van de jaarrekening*	-849.418	-	-849.418	-568.003
Andere controleopdrachten	-209.330	-	-209.330	-166.315
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-24.200	-24.200	-
Totaal	-1.058.748	-24.200	-1.082.948	-734.318

* In verband met een nagekomen factuur zijn de cijfers over 2018 aangepast.

De totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening zijn gebaseerd op de honoraria over het boekjaar waarop het onderzoek betrekking heeft en inclusief BTW. Vanaf boekjaar 2019 is KPMG Accountants N.V. (KPMG) de externe accountant van DNB. In 2018 was Deloitte Accountants B.V. (Deloitte) de externe accountant van DNB. De stijging van het honorarium is veroorzaakt doordat de Interne Auditdienst van DNB vanaf 2019 geen controlewerkzaamheden inzake de jaarrekening meer uitvoert. Daarnaast ontvangt KPMG het eerste jaar als externe accountant EUR 175 duizend extra ten behoeve van de transitie van Deloitte naar KPMG.

179

17. Vennootschapsbelasting

De heffing van de vennootschapsbelasting beperkt zich bij DNB tot de niet bij wet opgedragen taken. De te betalen vennootschapsbelasting voor 2019 is EUR 0 miljoen (2018: EUR 0 miljoen). Dit jaar hebben er geen significante resultaten plaatsgevonden met betrekking tot de niet bij wet opgedragen taken.

180 Amsterdam, 25 maart 2020
De directie van De Nederlandsche Bank N.V.

Klaas Knot, *president*

Else Bos

Frank Elderson

Job Swank³²

Nicole Stolk

Olaf Sleijpen

Amsterdam, 25 maart 2020
Vastgesteld door de raad
van commissarissen van De
Nederlandsche Bank N.V.

Wim Kuyken, *voorzitter*

Margot Scheltema, *vicevoorzitter*

Feike Sijbesma

Kees Goudswaard

Annemieke Nijhof

Marry de Gaay Fortman

Roger Dassen

³² Vanwege langdurige ziekte heeft directeur Job Swank de jaarrekening niet ondertekend.

4. Overige gegevens

181

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de aandeelhouder en de raad van commissarissen van
De Nederlandsche Bank N.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening over 2019 van De Nederlandsche Bank N.V.
(hierna 'de vennootschap') te Amsterdam (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd.

Naar ons oordeel is de jaarrekening over 2019 van de vennootschap opgemaakt, in alle van materieel van belang zijde aspecten, in overeenstemming met de grondslagen op basis van richtsnoer ECB/2019/34 aangevuld met de van toepassing zijnde bepalingen uit Titel 9 Boek 2 BW conform de bepalingen in artikel 17 van de Bankwet 1998 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2019 (voor winstbestemming);
- 2 de winst-en-verliesrekening over 2019; en
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol WNT 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van De Nederlandsche Bank N.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

182 **Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd**

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd.

Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag op pagina 4 tot en met pagina 117;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, inclusief de informatie zoals op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening in overeenstemming met de grondslagen in overeenstemming met richtsnoer ECB/2019/34 en de van toepassing zijnde bepalingen uit Titel 9 Boek 2 BW conform de bepalingen in artikel 17 van de Bankwet 1998 en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

[Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening](#)

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevatten als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- 184
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
 - het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
 - het evalueren of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amstelveen, 25 maart 2020

KPMG Accountants N.V.
M.A. Huiskers RA

Statutaire regeling inzake winstbestemming

De regeling is opgenomen in artikel 22, lid 2 van de Statuten van De Nederlandsche Bank N.V., en luidt:

De winst blijvende uit de vastgestelde jaarrekening staat ter beschikking van de algemene vergadering.